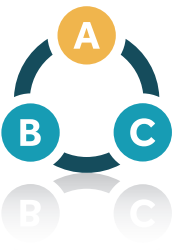

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Οδηγός χρήσης του ορισμού των ΜΜΕ

Εσωτερική Αγορά,
Βιομηχανία,
Επιχειρηματικότητα
και ΜΜΕ

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ο παρών οδηγός χρήσης για τις ΜΜΕ προσφέρει γενικές κατευθυντήριες γραμμές σε επιχειρηματίες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς κατά την εφαρμογή του ορισμού των ΜΜΕ. Δεν έχει καμία νομική ισχύ και δεν δεσμεύει την Επιτροπή κατά κανένα τρόπο. Η σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, όπως δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* L 124 της 20ής Μαΐου 2003, σ. 36, αποτελεί τη μόνη αυθεντική βάση για τον καθορισμό των προϋποθέσεων που αφορούν τον χαρακτηρισμό ΜΜΕ.

Ο οδηγός αυτός περιέχει:

- Λεπτομέρειες και εξηγήσεις σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ ο οποίος ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2005.
- Υπόδειγμα εντύπου δήλωσης το οποίο μπορούν να συμπληρώσουν οι μεμονωμένες επιχειρήσεις όταν υποβάλλουν αίτηση για τα προγράμματα υποστήριξης των ΜΜΕ προκειμένου να αποδείξουν την ιδιότητά τους ως ΜΜΕ.

© Εικόνα εξωφύλλου: Gettyimages

© Εικόνες: Thinkstock

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015

Print ISBN 978-92-79-45341-0 doi:10.2873/51571 ET-01-15-040-EL-C
PDF ISBN 978-92-79-45319-9 doi:10.2873/77456 ET-01-15-040-EL-N

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2015

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	3
Για ποιο λόγο υπάρχει ένας ευρωπαϊκός ορισμός των ΜΜΕ;	4
Οι στόχοι του παρόντος οδηγού	6
Εφαρμογή του ορισμού για τις ΜΜΕ	7
Επισκόπηση της διαδικασίας αναγνώρισης των ΜΜΕ.	8
Βήμα 1: Είμαι επιχείρηση; (άρθρο 1)	9
Βήμα 2: «Ποια κριτήρια πρέπει να ελέγχονται και ποια είναι τα κατώτατα όρια;» (άρθρο 2). . . 10	
Βήμα 3: Τι καλύπτουν τα κριτήρια αυτά;	12
<i>Κριτήριο 1: Αριθμός απασχολούμενων (άρθρο 5)</i>	12
<i>Κριτήρια 2 και 3: Ετήσιος κύκλος εργασιών και σύνολο ετήσιου ισολογισμού (άρθρο 4).</i>	13
Βήμα 4: Πώς μπορώ να υπολογίσω τα στοιχεία αυτά;	15
<i>Είμαι ανεξάρτητη επιχείρηση; (άρθρο 3 παράγραφος 1)</i>	16
<i>Είμαι συνεργαζόμενη επιχείρηση; (άρθρο 3 παράγραφος 2)</i>	18
<i>Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση; (άρθρο 3 παράγραφος 3).</i>	21
Συμπέρασμα	24
Παραδείγματα	25
Ιστορικό του τρέχοντος ορισμού των ΜΜΕ και του οδηγού χρήσης.	31
Γλωσσάριο	33
Παραρτήματα.	37
<i>Κείμενο της σύστασης</i>	38
<i>Υπόδειγμα δήλωσης</i>	44

«Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.»

Απόσπασμα από το άρθρο 2 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Εννέα στις δέκα επιχειρήσεις είναι ΜΜΕ, και οι ΜΜΕ παράγουν δύο στις τρεις θέσεις εργασίας.»

Μια νέα ώθηση στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις, είναι η πρώτη προτεραιότητα του προέδρου της Επιτροπής Juncker

«Η απασχόληση, η ανάπτυξη και οι επενδύσεις θα επιστρέψουν στην Ευρώπη μόνον εάν δημιουργήσουμε το κατάλληλο κανονιστικό περιβάλλον και προωθήσουμε κλίμα επιχειρηματικότητας και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Η καινοτομία και η ανταγωνιστικότητα δεν πρέπει να καταπνίγονται με υπερβολικά περιοριστικούς και υπερβολικά λεπτομερείς κανονισμούς, ιδίως όταν αυτοί αφορούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Οι ΜΜΕ είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας μας, με τη δημιουργία περισσότερο από το 85 % των νέων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη και οφείλουμε να τις ελευθερώσουμε από την υπερβολική κανονιστική επιβάρυνση.»

*Jean-Claude Juncker,
πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής*

ΜΜΕ: η κινητήρια δύναμη της ευρωπαϊκής οικονομίας

Οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας. Προωθούν τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική ανάπτυξη και εξασφαλίζουν την κοινωνική σταθερότητα. Το 2013, πάνω από 21 εκατομμύρια ΜΜΕ παρείχαν 88,8 εκατομμύρια θέσεις εργασίας σε όλη την ΕΕ. Εννέα στις δέκα επιχειρήσεις είναι ΜΜΕ, και οι ΜΜΕ παράγουν δύο στις τρεις θέσεις εργασίας. Οι ΜΜΕ τονώνουν επίσης το επιχειρηματικό πνεύμα και την καινοτομία σε ολόκληρη την ΕΕ και, κατά συνέπεια, διαδραματίζουν καίριο ρόλο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης.

Δεδομένης της σημασίας τους για την οικονομία της Ευρώπης, οι ΜΜΕ αποτελούν μείζονα προτεραιότητα της πολιτικής της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει στόχο να προωθήσει την επι-

χειρηματικότητα και να βελτιώσει το περιβάλλον για τις ΜΜΕ, ώστε να τους επιτρέψει να ξεδιπλώσουν όλο τους το δυναμικό στη σημερινή παγκόσμια οικονομία.

Προσδιορισμός των πραγματικών ΜΜΕ

Οι ΜΜΕ υπάρχουν σε πολλές διαφορετικές μορφές και μεγέθη· ωστόσο, στο σημερινό πολύπλοκο επιχειρηματικό περιβάλλον μπορεί να έχουν στενές οικονομικές, λειτουργικές ή διοικητικές σχέσεις με άλλες επιχειρήσεις. Οι σχέσεις αυτές συχνά καθιστούν δύσκολο το να τεθεί ένα όριο μεταξύ των ΜΜΕ και μεγαλύτερων επιχειρήσεων. Ο ορισμός των ΜΜΕ είναι ένα πρακτικό εργαλείο που σκοπό έχει να βοηθή τις ΜΜΕ να δηλώνουν την ταυτότητά τους, έτσι ώστε να μπορούν να λαμβάνουν την πλήρη υποστήριξη της ΕΕ και των κρατών μελών της.

ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΝΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ;

Ένας από τους κύριους στόχους της σύστασης για τις ΜΜΕ είναι να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα υποστήριξης χορηγούνται μόνο στις επιχειρήσεις που τα χρειάζονται πραγματικά. Ως εκ τούτου, ο ορισμός των ΜΜΕ εφαρμόζεται σε όλες τις πολιτικές, τα προγράμματα και τα μέτρα που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει και θέτει σε λειτουργία για τις ΜΜΕ. Ισχύει επίσης για τα εν λόγω είδη κρατικών ενισχύσεων όταν δεν υπάρχουν ειδικές

κατευθυντήριες γραμμές ⁽¹⁾. Ωστόσο, το να αποφασιστεί κατά πόσο μια επιχείρηση είναι ΜΜΕ δεν είναι τόσο απλή υπόθεση, όσο πιστεύουμε.

⁽¹⁾ Δεν τηρούν όλοι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις την αυστηρή ερμηνεία του ορισμού των ΜΜΕ. Ορισμένοι βασίζονται άμεσα πάνω σε αυτήν, άλλοι εφαρμόζουν μόνο εν μέρει τον ορισμό των ΜΜΕ, ενώ υπάρχουν ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται σε ορισμένες περιπτώσεις. Ως εκ τούτου, είναι πάντοτε αναγκαίο να ελέγχεται προσεκτικά η αντίστοιχη νομική βάση σε περίπτωση που μια επιχείρηση λαμβάνει κρατική ενίσχυση.

Ποιοι είναι οι τρόποι στήριξης των ΜΜΕ από την ΕΕ;

Για επισκόπηση των βασικών ευκαιριών χρηματοδότησης που διατίθενται για τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ επισκεφθείτε την ιστοσελίδα:

<http://europa.eu/RT38Ny>

Το μέγεθος δεν είναι το παν

Για να καθοριστεί εάν μια επιχείρηση είναι ΜΜΕ, το μέγεθος της επιχείρησης (ως προς τον αριθμό των υπαλλήλων, τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού) δεν είναι το μόνο στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη. Μια επιχείρηση μπορεί να

είναι πολύ μικρή όσον αφορά τα εν λόγω μεγέθη, αλλά εάν έχει πρόσβαση σε σημαντικούς επιπλέον πόρους (π.χ. διότι ανήκει σε, συνδέεται ή συνεργάζεται με μια μεγαλύτερη επιχείρηση) μπορεί να μην είναι επιλέξιμη για το καθεστώς ΜΜΕ. Συνεπώς, για επιχειρήσεις με μια πιο περίπλοκη δομή, μια κατά περίπτωση ανάλυση μπορεί να είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί ότι μόνο οι επιχειρήσεις οι οποίες εμπίπτουν στο «πνεύμα» της σύστασης για τις ΜΜΕ θεωρούνται ΜΜΕ.

ΜΜΕ και μη ΜΜΕ: τα κύρια κριτήρια

«Αν μια επιχείρηση έχει πρόσβαση σε σημαντικούς επιπλέον πόρους μπορεί να μην είναι επιλέξιμη για το καθεστώς ΜΜΕ.»

ΜΕΓΕΘΟΣ

- Εργαζόμενοι
- Κύκλος εργασιών
- Σύνολο ισολογισμού

και

ΠΟΡΟΙ

- Κυριότητα
- Συμπράξεις
- Επιχειρηματικοί δεσμοί

Συμβολή στην αποφυγή των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

Σε μια ενιαία αγορά χωρίς εσωτερικά σύνορα και σε ένα όλο και περισσότερο παγκοσμιοποιημένο επιχειρηματικό περιβάλλον, είναι ζωτικής σημασίας τα μέτρα υπέρ των ΜΜΕ να βασίζονται σ' έναν κοινό ορισμό. Η έλλειψη κοινού ορισμού θα μπορούσε να οδηγήσει σε άνιση εφαρμογή των πολιτικών και, ως εκ τούτου, στη στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών. Για παράδειγμα, μια επιχείρηση σε ένα κράτος μέλος ενδέχεται να είναι επιλέξιμη για ενίσχυση, ενώ μια επιχείρηση σε άλλο κράτος μέλος με ακριβώς το ίδιο μέγεθος και δομή ενδέχεται να μην είναι επιλέξιμη. Ένας κοινός ορισμός συμβάλλει στη βελτίωση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της πολιτικής για τις ΜΜΕ σε ολόκληρη την ΕΕ. Επιπλέον, είναι ακόμη πιο απαραίτητος λόγω της μεγάλης αλληλεπίδρασης μεταξύ των εθνικών μέτρων και των μέτρων της ΕΕ που στόχο έχουν να βοηθήσουν τις ΜΜΕ σε τομείς όπως η περιφερειακή ανάπτυξη και η χρηματοδότηση της έρευνας.

«Οι ΜΜΕ χρειάζονται υποστήριξη που δεν χρειάζονται άλλες επιχειρήσεις.»

Ένα μοναδικό φάσμα ζητημάτων

Είναι επίσης σημαντικό να προσδιοριστεί ποιες επιχειρήσεις είναι πραγματικά ΜΜΕ, δεδομένου ότι οι ΜΜΕ χρειάζονται βοήθεια που δεν χρειάζονται άλλες επιχειρήσεις. Σε σύγκριση με άλλες επιχειρήσεις, οι ΜΜΕ έρχονται αντιμέτωπες με ένα μοναδικό φάσμα ζητημάτων:

- **Δυσλειτουργίες της αγοράς:** οι πραγματικές ΜΜΕ συχνά αντιμετωπίζουν δυσλειτουργίες της αγοράς που καθιστούν το περιβάλλον λειτουργίας και ανταγωνισμού τους με άλλους παράγοντες πιο δύσκολο. Δυσλειτουργίες της αγοράς μπορεί να προκύψουν σε τομείς όπως ο χρηματοπιστωτικός (ειδικότερα επιχειρηματικά κεφάλαια), η έρευνα, η καινοτομία ή οι περιβαλλοντικοί κανονισμοί. Οι ΜΜΕ ενδέχεται να μην είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση ή να επενδύσουν στην έρευνα και την καινοτομία, ή ενδέχεται να μη διαθέτουν τους πόρους για να συμμορφωθούν με τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς.
- **Διαρθρωτικά εμπόδια:** συχνά οι ΜΜΕ έχουν να αντιμετωπίσουν και διαρθρωτικά εμπόδια όπως η έλλειψη διοικητικών και τεχνικών

δεξιοτήτων, οι δυσκαμψίες στις αγορές εργασίας και η περιορισμένη γνώση των ευκαιριών για διεθνή επέκταση.

Δεδομένης της σχετικής στενότητας πόρων, είναι σημαντικό να διατηρηθούν τα πλεονεκτήματα των προγραμμάτων στήριξης των ΜΜΕ για γνήσιες ΜΜΕ. Με αυτό κατά νου, ο ορισμός περιλαμβάνει διάφορα μέτρα κατά της καταστρατήγησης. Η απλουστευμένη προσέγγιση του παρόντος οδηγού δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για να δικαιολογεί τη δημιουργία τεχνητών εταιρικών δομών που αποσκοπούν στην παράκαμψη του ορισμού.

Για τα κράτη μέλη, η χρήση του ορισμού δεν είναι υποχρεωτική, αλλά η Επιτροπή τα καλεί μαζί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) να τον εφαρμόζουν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΟΔΗΓΟΥ

Οι πληροφορίες που περιέχει ο παρών οδηγός απευθύνονται κατά πρώτο λόγο σε δύο κατηγορίες κοινού:

- **Επιχειρηματίες:** σε επιχειρηματίες που διευθύνουν πολύ μικρές, μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις και ενδιαφέρονται να υποβάλουν αίτηση για επιδοτήσεις ή δάνεια που χορηγούνται σε ΜΜΕ. Οι επιχειρηματίες αυτοί ίσως επιθυμούν να μάθουν εάν πληρούν τα κριτήρια που θα τους επιτρέψουν να επωφεληθούν από τις ειδικές νομοθετικές διατάξεις ή τα μειωμένα τέλη για τις ΜΜΕ.
- **Κυβερνητικοί υπάλληλοι:** σε κυβερνητικούς υπαλλήλους σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο που καταρτίζουν και διαχειρίζονται τα διάφορα προγράμματα, διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις και εξετάζουν εάν οι εταιρείες πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας για υποστήριξη.

Ο οδηγός εξηγεί **βήμα προς βήμα τον τρόπο χαρακτηρισμού μιας επιχείρησης ως ΜΜΕ**. Περιλαμβάνει, επίσης, ένα **γλωσσάριο των όρων** που χρησιμοποιούνται στον ορισμό ή την πρακτική εφαρμογή του, καθώς και ένα **υπόδειγμα εντύπου αυτοαξιολόγησης**. Το έντυπο παρέχει μια επισκόπηση των δεδομένων που μια επιχείρηση πρέπει να παράσχει κατά την υποβολή αίτησης για στήριξη ως ΜΜΕ, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από διοικητικές υπηρεσίες για να διαπιστωθεί η ιδιότητα ΜΜΕ της εταιρείας. Δεδομένου ότι η χρήση του εντύπου αυτού είναι προαιρετική, οι διοικήσεις των κρατών μελών είναι ελεύθερες να προσαρμόσουν το περιεχόμενο του ανάλογα με τις εθνικές ανάγκες.

Καταχώριση ως ΜΜΕ: πολλαπλά σημεία πρόσβασης

Δεν υπάρχει ενιαίο σημείο πρόσβασης για την καταχώριση μιας επιχείρησης ως ΜΜΕ. Ανάλογα με το πρόγραμμα χρηματοδότησης και τη διαχειριστική αρχή (ευρωπαϊκή, εθνική, περιφερειακή) στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, θα υπάρχουν χωριστές διαδικασίες καταχώρισης. Καταβάλλονται προσπάθειες για να τεθεί σε λειτουργία όσο το δυνατόν περισσότερο η ηλεκτρονική καταχώριση.

Ο ιστότοπος «Η Ευρώπη σου» παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και σας υποδεικνύει τα σχετικά γραφεία καταχώρισης, όπου απαιτούνται, και είναι διαθέσιμα:

http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/eu-programmes/index_el.htm

Ένα παράδειγμα είναι το μπρώο δικαιούχων στη διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»:

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>

Χρειάζεστε περισσότερη βοήθεια;

Η ενότητα Συχνών Ερωτήσεων είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα για τον ορισμό των ΜΜΕ και επικαιροποιείται τακτικά.

Όλες οι διαθέσιμες γλωσσικές εκδόσεις του παρόντος οδηγού μπορούν να τηλεφορτωθούν από την ίδια ιστοσελίδα.

Οι ΜΜΕ μπορούν επίσης να στείλουν τις ερωτήσεις τους σχετικά με το θέμα αυτό στην ηλεκτρονική διεύθυνση: GROW-SME-DEFINITION@ec.europa.eu

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ

Η μέση ευρωπαϊκή επιχείρηση απασχολεί το πολύ έξι άτομα και, χωρίς να υπεισέλθει κανείς σε περαιτέρω λεπτομέρειες της κατάστασης της επιχείρησης, θα μπορούσε να θεωρηθεί ΜΜΕ. Ο ορισμός που χρησιμοποιείται εδώ, ωστόσο, λαμβάνει υπόψη τις πιθανές σχέσεις με άλλες επιχειρήσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι σχέσεις αυτές, ιδίως όταν δημιουργούν σημαντικούς δεσμούς κυριότητας ή παρέχουν πρόσβαση σε πρόσθετους χρηματοδοτικούς ή άλλους πόρους, σημαίνουν ότι μια επιχείρηση δεν είναι ΜΜΕ.

ΜΜΕ: τρεις κατηγορίες

Ο ορισμός των ΜΜΕ κάνει διάκριση μεταξύ τριών διαφορετικών κατηγοριών επιχειρήσεων. Κάθε κατηγορία αντιστοιχεί σε ένα είδος σχέσης που η επιχείρηση θα μπορούσε να έχει με μια άλλη επιχείρηση. Αυτή η διάκριση είναι αναγκαία προκειμένου να υπάρχει σαφής εικόνα της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και να αποκλείει εκείνες που δεν είναι πραγματικά ΜΜΕ.

Οι κατηγορίες είναι:

- **Αυτόνομη επιχείρηση:** αν η επιχείρηση είναι είτε πλήρως ανεξάρτητη είτε έχει μία ή περισσότερες μειοψηφικές εταιρικές σχέσεις (σε ποσοστό μικρότερο του 25 % η καθεμιά) με άλλες επιχειρήσεις (βλ. σελίδα 16: «Είμαι ανεξάρτητη επιχείρηση;»).
- **Συνεργαζόμενη επιχείρηση:** αν η εταιρική συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις ανέρχεται σε τουλάχιστον 25 % αλλά όχι παραπάνω από 50 %, η σχέση θεωρείται ότι υφίσταται μεταξύ συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (βλ. σελίδα 18: «Είμαι συνεργαζόμενη επιχείρηση;»).
- **Συνδεδεμένη επιχείρηση:** εάν η εταιρική συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις ξεπερνά το όριο του 50 %, αυτές θεωρούνται συνδεδεμένες επιχειρήσεις (βλ. σελίδα 21: «Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση;»).

Έλεγχος

Μια σημαντική έννοια στον ορισμό των ΜΜΕ, είναι η έννοια του ελέγχου —τόσο ο νομικός όσο και ο εκ των πραγμάτων έλεγχος. Ο έλεγχος καθορίζει αν μια επιχείρηση θεωρείται συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη. Δεν είναι μόνο το κεφάλαιο ή η κατοχή μετοχών που πρέπει να αξιολογηθούν, αλλά και ο έλεγχος που ασκεί μια επιχείρηση σε μία άλλη.

Εφαρμογή ενός υπολογισμού των ΜΜΕ

Ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εμπίπτει η επιχείρηση, ενδέχεται να πρέπει να συμπεριλάβει στοιχεία από μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις κατά τον υπολογισμό των ΜΜΕ. Το αποτέλεσμα του υπολογισμού θα επιτρέψει στην επιχείρηση να διαπιστώσει αν συνάδει με τον αριθμό απασχολούμενων και με τουλάχιστον ένα από τα κατώτατα οικονομικά όρια που ορίζονται από τον ορισμό (βλ. σελίδα 10: «Ποια κριτήρια πρέπει να ελέγχονται και ποια είναι τα κατώτατα όρια;» και σελίδα 15: «Πώς μπορώ να υπολογίσω τα στοιχεία αυτά;»). Οι επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τα όρια αυτά δεν θεωρούνται ΜΜΕ.

Ξεκινώντας από τη σελίδα 25, θα βρείτε ορισμένα χρήσιμα παραδείγματα που θα αποσαφηνίσουν τις πιθανές σχέσεις μεταξύ των επιχειρήσεων και τον βαθμό στον οποίο πρέπει αυτές να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των ΜΜΕ.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Η διαδικασία καθορισμού του κατά πόσον μια επιχείρηση είναι ΜΜΕ συνίσταται σε τέσσερα βήματα:

Βήμα 1. Είμαι επιχείρηση;

Το πρώτο βήμα για την απόκτηση της ιδιότητας της ΜΜΕ είναι να θεωρείται επιχείρηση.

Βήμα 2. «Ποια κριτήρια πρέπει να ελέγχονται και ποια είναι τα κατώτατα όρια;»

Το δεύτερο βήμα είναι να προσδιοριστούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα κατώτατα όρια που θα ισχύουν.

Βήμα 3. Τι καλύπτουν τα κριτήρια αυτά;

Το τρίτο βήμα είναι να ερμηνευτεί η έννοια των διαφόρων κριτηρίων και να εφαρμοστούν ορθά.

Βήμα 4. Πώς μπορώ να υπολογίσω τα στοιχεία αυτά;

Το τέταρτο στάδιο είναι να προσδιοριστούν ποια στοιχεία πρέπει να εξεταστούν και αξιολογηθούν με βάση τα κατώτατα όρια, και σε ποιες ποσοότητες ή αναλογίες. Για το σκοπό αυτό, μια επιχείρηση θα πρέπει πρώτα να καθορίσει αν είναι **αυτόνομη** επιχείρηση, **συνεργαζόμενη** επιχείρηση ή **συνδεδεμένη** επιχείρηση.

Είμαι επιχείρηση; (άρθρο 1)

Βήμα 1

Το πρώτο βήμα για την απόκτηση της ιδιότητας της ΜΜΕ είναι να θεωρείται επιχείρηση.

Σύμφωνα με τον ορισμό, επιχείρηση είναι «κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα». Η διατύπωση αυτή αντικατοπτρίζει την ορολογία που χρησιμοποιεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στις αποφάσεις του.

Ο καθοριστικός παράγοντας είναι η οικονομική δραστηριότητα και όχι η νομική μορφή.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι αυτοαπασχολούμενοι, οι οικογενειακές επιχειρήσεις, οι συμπράξεις και οι σύλλογοι ή οποιαδήποτε άλλη οντότητα που ασκεί τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί επιχείρηση.

Οικονομική δραστηριότητα συνιστά συνήθως «η πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών σε συγκεκριμένη τιμή, σε μια δεδομένη/άμεση αγορά».

«Ποια κριτήρια πρέπει να ελέγχονται και ποια είναι τα κατώτατα όρια;» (άρθρο 2)

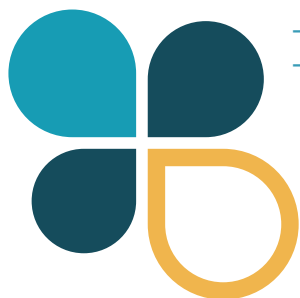
Βήμα 2

Ο ορισμός των ΜΜΕ λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- αριθμός απασχολούμενων·
- ετήσιος κύκλος εργασιών·
- σύνολο ετήσιου ισολογισμού.

Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων αποτελείται από επιχειρήσεις οι οποίες:

- απασχολούν λιγότερα από 250 άτομα, και
- είτε έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ είτε έχουν σύνολο ετήσιου ισολογισμού που δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.

Απασχολούνται < 250 άτομα

και

< ή =

50 εκατομμύρια ευρώ

ή

< ή =

43 εκατομμύρια ευρώ

Η πλήρωση του κριτηρίου του αριθμού απασχολούμενων είναι υποχρεωτική προκειμένου η επιχείρηση να θεωρηθεί ΜΜΕ. Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να επιλέξει να εκπληρώσει **είτε** το κριτήριο του κύκλου εργασιών **είτε** το ανώτατο όριο του συνόλου του ισολογισμού. **Δεν** χρειάζεται να πληροί αμφότερες οι απαιτήσεις και **μπορεί να υπερβαίνει μία εξ αυτών** χωρίς αυτό να έχει επιπτώσεις στο καθεστώς της ως ΜΜΕ.

Ποια δεδομένα πρέπει να χρησιμοποιήσω;

Κατά τον υπολογισμό, πρέπει να χρησιμοποιήσετε τα δεδομένα που περιέχονται στους τελευταίους εγκεκριμένους ετήσιους λογαριασμούς. Νεοσύστατες επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ακόμη εγκεκριμένους ετήσιους λογαριασμούς θα πρέπει να προβούν σε δήλωση που να περιλαμβάνει αξιόπιστες εκτιμήσεις ⁽²⁾ (με τη μορφή επιχειρηματικού σχεδίου) που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους. Αυτό το επιχειρηματικό σχέδιο θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο της περιόδου (οικονομικά έτη) έως ότου η οικονομική οντότητα παράγει κύκλο εργασιών (βλ. άρθρο 4 του παραρτήματος της σύστασης στη σελίδα 40).

⁽²⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιολογητικά έγγραφα βλ. γλωσσάριο.

Ο ορισμός παρέχει την ανωτέρω επιλογή, δεδομένου ότι, από τη φύση τους, οι επιχειρήσεις σε τομείς του εμπορίου και της διανομής, έχουν μεγαλύτερο κύκλο εργασιών από εκείνες του μεταποιητικού τομέα. Με την παροχή της δυνατότητας επιλογής μεταξύ του κριτηρίου αυτού και του συνόλου του ισολογισμού, το οποίο αντικαταπρίζει το συνολικό πλούτο μιας επιχείρησης, διασφαλίζεται ότι οι ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας τυγχάνουν δίκαιης μεταχείρισης.

Συγκρίνοντας τα στοιχεία της με τα όρια που έχουν θεσπιστεί για τα τρία κριτήρια, μια επιχείρηση μπορεί να καθορίσει κατά πόσον είναι πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση.

- Ως **πολύ μικρές επιχειρήσεις** ορίζονται οι επιχειρήσεις εκείνες που απασχολούν λιγότερους από δέκα εργαζόμενους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το ετήσιο σύνολο ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.
- Ως **μικρές επιχειρήσεις** ορίζονται οι επιχειρήσεις εκείνες που απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το ετήσιο σύνολο ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
- Ως **μεσαίες επιχειρήσεις** ορίζονται οι επιχειρήσεις εκείνες που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το ετήσιο σύνολο ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.

ΟΡΙΑ (άρθρο 2)

Κατηγορία επιχείρησης	Αριθμός απασχολούμενων: Μονάδα ετήσιας εργασίας (ΜΕΕ)	Ετήσιος κύκλος εργασιών	ή	Ετήσιος συνολικός ισολογισμός
Μεσαία επιχείρηση	< 250	≤ 50 εκατ. ευρώ (το 1996 40 εκατ. ευρώ)	ή	≤ 43 εκατ. ευρώ (το 1996 27 εκατ. ευρώ)
Μικρή επιχείρηση	< 50	≤ 10 εκατ. ευρώ (το 1996 7 εκατ. ευρώ)	ή	≤ 10 εκατ. ευρώ (το 1996 5 εκατ. ευρώ)
Πολύ μικρή επιχείρηση	< 10	≤ 2 εκατ. ευρώ (χωρίς προηγούμενη αναφορά)	ή	≤ 2 εκατ. ευρώ (χωρίς προηγούμενη αναφορά)

Τι καλύπτουν τα κριτήρια αυτά;

Βήμα 3

Κριτήριο 1: Αριθμός απασχολούμενων (άρθρο 5)

Ο αριθμός των απασχολούμενων αποτελεί υποχρεωτικό κριτήριο για τον καθορισμό του κατά πόσον μια επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, και αν ναι, σε ποια κατηγορία εμπίπτει ως ΜΜΕ. Εάν μια επιχείρηση δεν πληροί το κριτήριο αυτό, δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ.

Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται

Το **κριτήριο** του αριθμού απασχολούμενων καλύπτει τους εργαζόμενους πλήρους και μερικής απασχόλησης, καθώς και το έκτακτο και εποχικό προσωπικό και περιλαμβάνει τα ακόλουθα άτομα:

- τους εργαζόμενους
- τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση που είναι αποσπασμένα σε αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο (αυτό μπορεί επίσης να περιλαμβάνει έκτακτους ή αποκαλούμενους προσωρινούς εργαζόμενους)
- τους ιδιοκτήτες επιχειρηματίες
- τους εταίρους που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Στον αριθμό απασχολούμενων δεν περιλαμβάνονται

- οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση και έχουν συμβάσεις μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης
- οι εργαζόμενοι σε άδεια μητρότητας ή γονική άδεια.

Ποιος είναι ο ορισμός ενός «εργαζόμενου»;

Ισχύει η εθνική εργατική νομοθεσία. Η νομοθεσία ποικίλλει από χώρα σε χώρα, για παράδειγμα, για τους έκτακτους υπαλλήλους που εργάζονται ως ανεξάρτητοι επιχειρηματίες ή μισθωμένοι από ενδιάμεσο οργανισμό απασχόλησης. Πρέπει να επικοινωνήσετε με την οικεία αρχή για να διαπιστώσετε πώς η εθνική νομοθεσία ορίζει τον όρο «μισθωτός».

Υπολογισμός του αριθμού απασχολούμενων

Ο βασικός αριθμός απασχολούμενων εκφράζεται σε μονάδες ετήσιας εργασίας (ΜΕΕ). Οποιοσδήποτε εργάστηκε με πλήρες ωράριο μέσα σε μια επιχείρηση, ή για λογαριασμό της, κατά τη διάρκεια όλου του έτους αναφοράς

υπολογίζεται ως μία μονάδα. Οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, οι εποχιακοί εργαζόμενοι και τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, αντιμετωπίζονται ως κλάσματα μιας ΜΕΕ.

Κριτήρια 2 και 3: Ετήσιος κύκλος εργασιών και σύνολο ετήσιου ισολογισμού (άρθρο 4)

Ετήσιος κύκλος εργασιών

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών καθορίζεται υπολογίζοντας το εισόδημα που εισέπραξε η επιχείρηση κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους από την πώληση προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών από τις συνήθεις δραστηριότητες της επιχειρήσεως, μετά από αφαίρεση τυχόν εκπτώσεων. Ο κύκλος εργασιών δεν πρέπει να περιλαμβάνει το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) ή άλλους έμμεσους φόρους ⁽³⁾.

⁽³⁾ Βλ. άρθρο 28 της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, βασισμένη στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης περί των ετησίων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών (ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σ. 11 - 31).

Σύνολο ετήσιου ισολογισμού

Το σύνολο ετήσιου ισολογισμού αναφέρεται στην αξία των κύριων στοιχείων του ενεργητικού της εταιρείας ⁽⁴⁾.

⁽⁴⁾ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. άρθρο 12 παράγραφος 3 της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, βασισμένη στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης περί των ετησίων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών (ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σ. 11 - 31), κεφάλαιο 2.

Τι συμβαίνει αν υπερβώ ένα συγκεκριμένο όριο;

Το άρθρο 4 παράγραφος 2 παρέχει σταθερότητα και ασφάλεια για τις εταιρείες που βρίσκονται κοντά στα ανώτατα όρια και κινδυνεύουν να τα υπερβούν προσωρινά κατά τη διάρκεια ενός εξαιρετικού έτους και/ή σε ασταθείς αγορές. Έτσι, αν μια επιχείρηση υπερβεί τον αριθμό των απασχολούμενων ή των χρηματοοικονομικών ορίων κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, δεν επηρεάζεται η κατάσταση της και θα διατηρήσει την ιδιότητα της ΜΜΕ με την οποία άρχισε η λογιστική χρήση. Ωστόσο, θα χάσει την ιδιότητα της ως ΜΜΕ εάν συνεχίσει να υπερβαίνει τα όρια επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

Αντίστροφα, μια επιχείρηση μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα της ΜΜΕ εάν ήταν προηγουμένως μεγάλη επιχείρηση, αλλά στη συνέχεια πέσει κάτω από τα όρια αυτά επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

Αριθμός υπόθεσης	N (έτος αναφοράς) ⁽⁵⁾	N-1	N-2	Καθεστώς ΜΜΕ
1	ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ
2	ΜΜΕ	ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	ΜΜΕ
3	ΜΜΕ	ΜΜΕ	ΜΜΕ	ΜΜΕ
4	ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	ΜΜΕ	ΜΜΕ
5	Mn ΜΜΕ	ΜΜΕ	ΜΜΕ	ΜΜΕ
6	Mn ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ
7	Mn ΜΜΕ	ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ
8	Mn ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ	Mn ΜΜΕ

⁽⁵⁾ Τελευταία εγκεκριμένη διαχειριστική χρήση.

Ο σκοπός του άρθρου 4 παράγραφος 2 του ορισμού των ΜΜΕ είναι να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις που αναπτύσσονται δεν τιμωρούνται με την απώλεια της ιδιότητας της ΜΜΕ εάν δεν υπερβούν τα σχετικά όρια για μια παρατεταμένη περίοδο. Σύμφωνα με αυτή την πρόθεση, το άρθρο 4 παράγραφος 2 δεν ισχύει στην περίπτωση των επιχειρήσεων που υπερβαίνουν τα σχετικά όρια για τις ΜΜΕ ως αποτέλεσμα μιας αλλαγής στην κυριότητα, μετά από συγχώνευση ή εξαγορά, η οποία συνήθως δεν θεωρείται προσωρινή και δεν υπόκειται σε διακυμάνσεις.

Επιχειρήσεις που υπόκεινται σε αλλαγή κυριότητας πρέπει να αξιολογηθούν με βάση τη μετοχική δομή τους κατά τη στιγμή της συναλλαγής, και όχι κατά τη στιγμή του κλεισίματος των λογαριασμών της ⁽⁶⁾. Ως εκ τούτου, η απώλεια της ιδιότητας της ΜΜΕ μπορεί να είναι άμεση.

⁽⁶⁾ Βλέπε τμήμα 1.1.3.1, σημείο 6.ε) της απόφασης 2012/838/ΕΕ της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2012.

Πώς μπορώ να υπολογίσω τα στοιχεία αυτά;

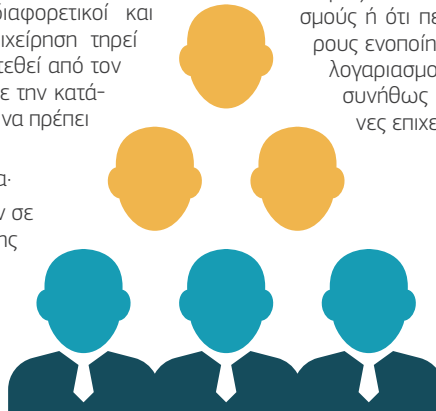
Βήμα 4

Για να συυπολογίσει τα δεδομένα που πρέπει να ληφθούν υπόψη και να αξιολογηθούν βάσει των ορίων, η επιχείρηση πρέπει πρώτα να εξακριβώσει κατά πόσον είναι:

- **αυτόνομη** επιχείρηση (μακράν η πιο κοινή κατηγορία).
- **συνεργαζόμενη** επιχείρηση, ή
- **συνδεδεμένη** επιχείρηση.

Οι υπολογισμοί για κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες επιχείρησης είναι διαφορετικοί και τελικά καθορίζουν αν η επιχείρηση τηρεί τα ανώτατα όρια που έχουν τεθεί από τον ορισμό των ΜΜΕ. Ανάλογα με την κατάσταση, μια επιχείρηση μπορεί να πρέπει να λάβει υπόψη:

- μόνο τα δικά της δεδομένα.
- ένα μέρος των δεδομένων σε περίπτωση συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή
- όλα τα δεδομένα της κάθε επιχείρησης που θεωρείται συνδεδεμένη με αυτήν.

Όλες οι σχέσεις τέτοιου είδους που έχει μια επιχείρηση με άλλες επιχειρήσεις (άμεση ή έμμεση) πρέπει να ληφθούν υπόψη. Η γεωγραφική προέλευση ή ο τομέας της επιχειρηματικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων αυτών δεν έχουν σημασία ⁽⁷⁾. Τα παραδείγματα του παρόντος οδηγού δείχνουν σε ποιο βαθμό πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σχέσεις αυτές.

Λάβετε υπόψη ότι επιχειρήσεις οι οποίες καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή ότι περιλαμβάνεται μέσω πλήρους ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης επιχείρησης συνήθως θεωρούνται συνδεδεμένες επιχειρήσεις ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Ωστόσο, σε περίπτωση που ο σύνδεσμος δημιουργείται μέσω φυσικών προσώπων, καθοριστικό παράγοντα αποτελούν οι αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις.

⁽⁸⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ενοποίηση βλ. γλωσσάριο.

Είμαι ανεξάρτητη επιχείρηση; (άρθρο 3 παράγραφος 1)

Ορισμός

Μια επιχείρηση είναι ανεξάρτητη αν:

- είναι εντελώς ανεξάρτητη, δηλαδή δεν έχει συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις, και
- καμία άλλη επιχείρηση δεν συμμετέχει σε αυτήν
ή
- έχει συμμετοχή μικρότερη του 25 % του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (όποιο από τα δύο είναι υψηλότερο) σε μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις και/ή
- τυχόν τρίτα μέρη έχει συμμετοχή που δεν θα υπερβαίνει το 25 % του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (όποιο από τα δύο είναι υψηλότερο) στην επιχείρηση
ή
- δεν συνδέεται με άλλη επιχείρηση μέσω ενός φυσικού προσώπου κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3.

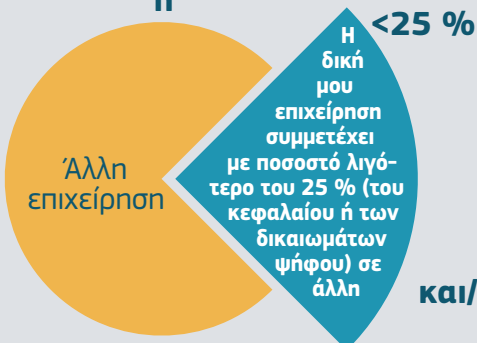
Η ανεξάρτητη επιχείρηση

Δεν συνεργάζεται και δεν συνδέεται με κάποια άλλη εταιρεία
(βλ. άρθρο 3 παράγραφος 1, σ. 35)

βλ. σελίδες 25, 26 και 29 για παραδείγματα έμμεσων εταιρών

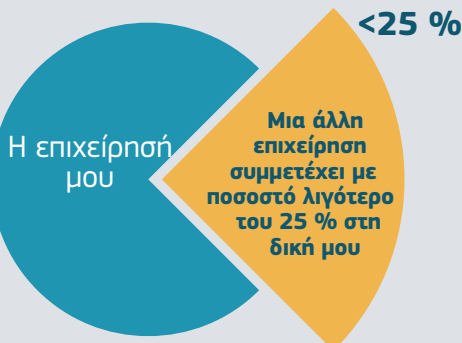
Η δική μου
επιχείρηση είναι
πλήρως ανεξάρτητη

ή

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

- Είναι δυνατόν να υπάρχουν πολλοί επενδυτές ο καθένας από τους οποίους να έχει μερίδιο μικρότερο του 25 % σε μια επιχείρηση και να παραμένει ανεξάρτητη επιχείρηση, με την προϋπόθεση ότι οι επενδυτές αυτοί δεν συνδέονται μεταξύ τους, όπως περιγράφεται στο «Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση;» στη σελίδα 21.
- Αν οι επενδυτές συνδέονται μεταξύ τους, η επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση, ανάλογα με τη συγκεκριμένη κατάσταση (βλ. σελίδα 18: «Είμαι συνεργαζόμενη επιχείρηση;» και σελίδα 21: «Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση;»).

Καθορισμός των στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη (άρθρο 6 παράγραφος 1)

Εάν μια επιχείρηση είναι ανεξάρτητη, χρησιμοποιεί μόνο τον αριθμό των απασχολούμενων και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που περιέχονται στους ετήσιους λογαριασμούς της για να ελεγχθεί αν τηρεί τα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2 του ορισμού.

Εξαιρέσεις [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α)-δ)]

Μια επιχείρηση μπορεί να συνεχίσει να θεωρείται ανεξάρτητη επιχείρηση και άρα σαν να μην έχει συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και αν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται από οποιοδήποτε από τα ακόλουθα είδη επενδυτών:

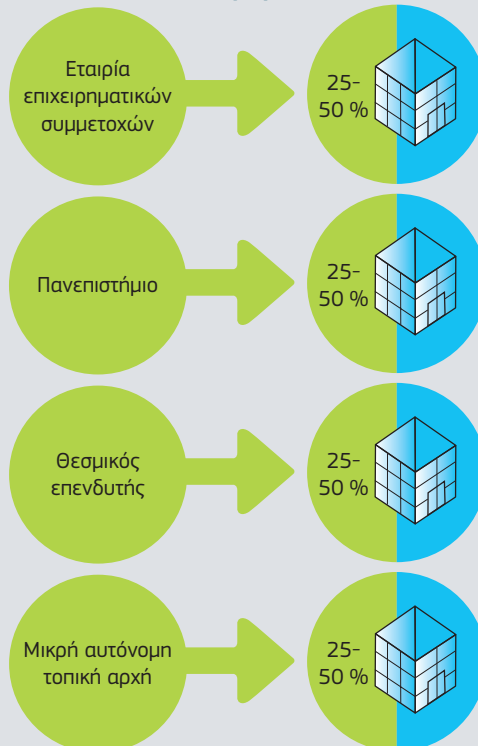
- δημόσιες εταιρείες επενδύσεων, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και «business angels» («επιχειρηματικοί άγγελoi» — ανενίσημοι ιδιωτικοί επενδυτές) ⁽⁹⁾.
- πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού.
- θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης.
- αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και με λιγότερους από 5 000 κατοίκους.

Ένας ή περισσότεροι από τους παραπάνω επενδυτές μπορούν ατομικά να έχει μερίδιο έως και 50 % σε μία επιχείρηση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν συνδέονται, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με την υπό εξέταση επιχείρηση (βλ. σελίδα 21: «Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση;» για την έννοια της συνδεδεμένης επιχείρησης).

⁽⁹⁾ Βλ. γλωσσάριο. Η χρηματοδοτική συμμετοχή των business angels στην ίδια επιχείρηση πρέπει να είναι κάτω των 1 250 000 ευρώ.

Εξαιρέση

Μια επιχείρηση μπορεί παρ' όλα αυτά να ταξινομηθεί ως ανεξάρτητη εάν οποιοσδήποτε από τους παρακάτω τύπους επενδυτών κατέχει 25-50 % του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου

Είμαι συνεργαζόμενη επιχείρηση; (άρθρο 3 παράγραφος 2)

Αυτό το είδος σχέσεων χαρακτηρίζει την κατάσταση των επιχειρήσεων που δημιουργούν ορισμένες χρηματοοικονομικές εταιρικές σχέσεις με άλλες επιχειρήσεις, χωρίς η μία να μπορεί να ασκεί άμεσο ή έμμεσο ουσιαστικό έλεγχο στην άλλη. Εταίροι είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι ανεξάρτητες, αλλά ούτε συνδέονται μεταξύ τους.

Ορισμός

Μια επιχείρηση είναι συνεργαζόμενη αν:

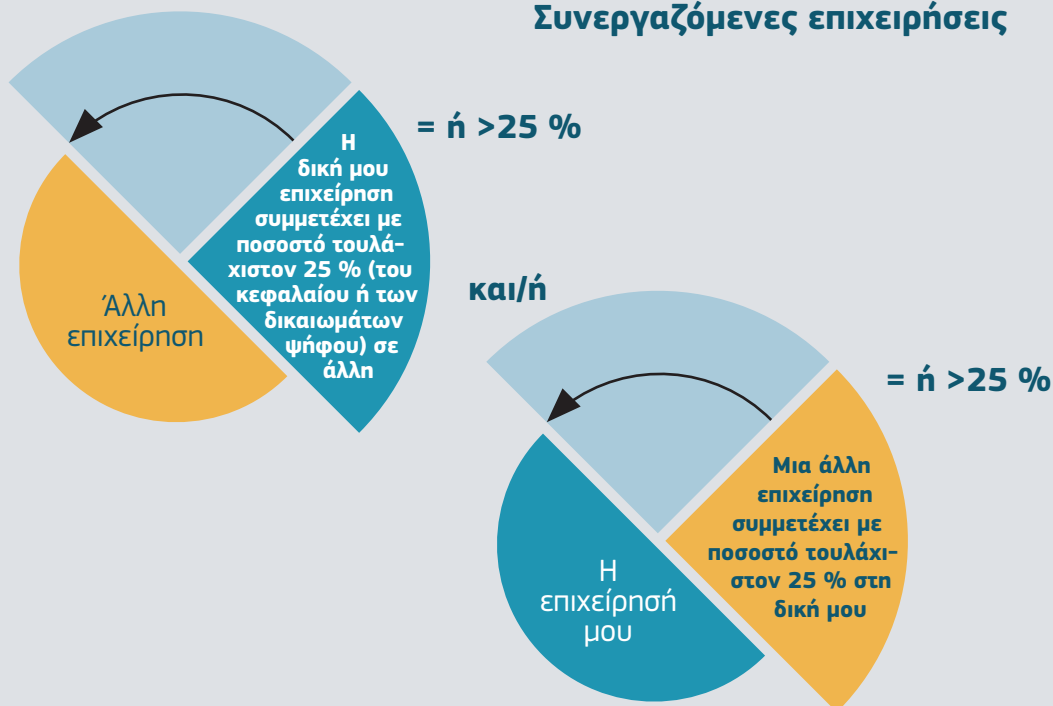
→

η επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25 % του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε άλλη επιχείρηση και/ή κάποια άλλη επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25 % στην υπό εξέταση επιχείρηση, και

→ η επιχείρηση δεν συνδέεται με άλλη επιχείρηση (βλ. σελίδα 21: «Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση;»). Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι τα δικαιώματα ψήφου της επιχείρησης σε μια άλλη επιχείρηση (ή το αντίστροφο) δεν υπερβαίνουν το 50 %.

Παραδείγματα που αφορούν έμμεσους εταίρους παρέχονται από τη σελίδα 25 και εξής.

Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις

Καθορισμός των στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη (άρθρο 6 παράγραφοι 2, 3 και 4)

Όσον αφορά τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, η υπό εξέταση επιχείρηση πρέπει να προσθέσει ένα μέρος των στοιχείων του εταιρίου της σχετικά με τον αριθμό των απασχολούμενων καθώς και οικονομικά δεδομένα στα δικά της στοιχεία κατά τον καθορισμό της επιλεξιμότητάς της για το καθεστώς ΜΜΕ. Πρόκειται για το ποσοστό των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου, όποιο είναι υψηλότερο, που κατέχονται.

Για παράδειγμα, εάν μια επιχείρηση έχει μερίδιο 30 % σε μια άλλη επιχείρηση, προσθέτει το 30 % του αριθμού εργαζόμενων της συνεργαζόμενης επιχείρησης, του κύκλου εργασιών καθώς και του συνόλου του ισολογισμού στα δικά της στοιχεία. Εάν υπάρχουν πολλές συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ο ίδιος υπολογισμός πρέπει να γίνεται για κάθε συνεργαζόμενη επιχείρηση που βρίσκεται άμεσα ανάντη ή κατόντη της υπό εξέταση επιχείρησης.

Επιπλέον, τα αναλογικά στοιχεία κάθε επιχείρησης που συνδέεται με κάθε μία εκ των εταιρών μιας επιχείρησης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Στοιχεία εταιίρου προς εταιίρο, ωστόσο, δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη (βλ. παράδειγμα 2 στη σελίδα 26).

Ενδέχεται να απαιτούνται περαιτέρω στοιχεία για κάθε μεμονωμένη περίπτωση (π.χ. ενοποίηση από ίδια κεφάλαια) για να καθοριστούν οι σχέσεις

μεταξύ της επιχείρησης που πρέπει να αξιολογηθεί και πιθανές συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Η περίπτωση των δημόσιων φορέων (άρθρο 3 παράγραφος 4)

Μια επιχείρηση δεν έχει την ιδιότητα της ΜΜΕ σύμφωνα με τον ορισμό εάν το 25 % ή παραπάνω του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου ανήκουν ή ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα, από κοινού ή μεμονωμένα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς. Ο λόγος ύπαρξης της ρήτρας αυτής είναι ότι η δημόσια ιδιοκτησία μπορεί να παρέχει στις επιχειρήσεις ορισμένα πλεονεκτήματα, κυρίως χρηματοοικονομικά, έναντι άλλων που χρηματοδοτούνται από ιδιωτικά κεφάλαια. Επιπλέον, πολλές φορές δεν είναι εύκολο να υπολογιστεί το αντίστοιχο προσωπικό καθώς και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία των δημόσιων φορέων.

Τα είδη των επενδυτών που αναφέρονται στη σελίδα 17, όπως τα πανεπιστήμια ή οι αυτόνομες τοπικές αρχές, που έχουν την ιδιότητα του δημόσιου φορέα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, δεν καλύπτονται από τον κανόνα αυτόν. Το σύνολο των συμμετοχών από αυτούς τους επενδυτές σε μια επιχείρηση μπορεί να φτάσει αθροιστικά το μέγιστο όριο του 50 % των δικαιωμάτων ψήφου της επιχείρησης. Αν υπερβαίνει το 50 %, η επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ.

Πώς υπολογίζονται τα στοιχεία των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων;

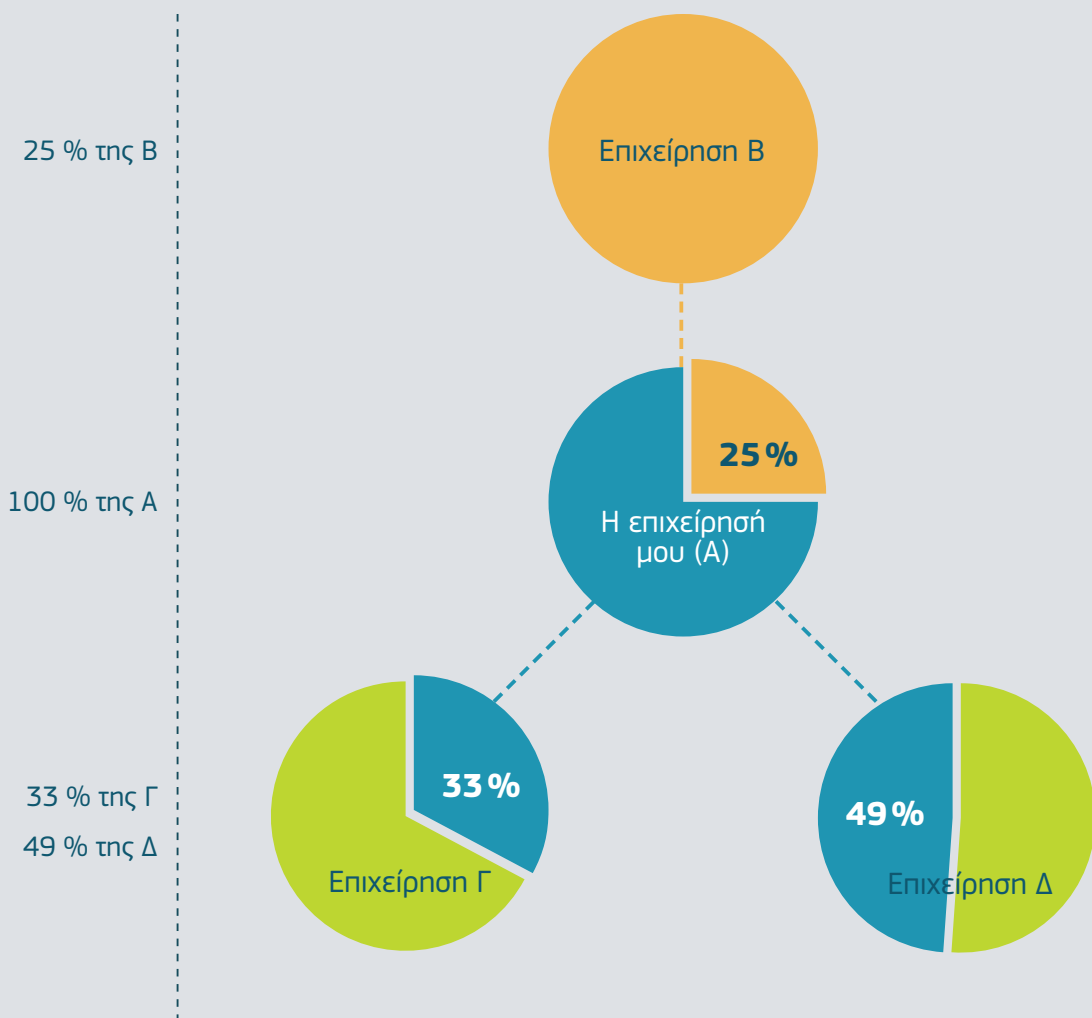
(Τα ποσοστά που ακολουθούν είναι εντελώς ενδεικτικά. Για περαιτέρω παραδείγματα, βλ. σελίδες 25 έως 30.)

Η δική μου επιχείρηση A κατέχει το 33 % της Γ και το 49 % της Δ, ενώ η επιχείρηση B έχει μερίδιο 25 % στη δική μου επιχείρηση.

Για να υπολογίσω τον δικό μου αριθμό απασχολούμενων και τα χρηματοοικονομικά μου στοιχεία, προσθέτω τα σχετικά ποσοστά των στοιχείων της B, της Γ και της Δ στα συνολικά μου στοιχεία.

Το σύνολό μου = 100 % της A + 25 % της B + 33 % της Γ + 49 % της Δ.

Το σύνολό μου

Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση; (άρθρο 3 παράγραφος 3)

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι εκείνες που αποτελούν όμιλο μέσω του άμεσου ή του έμμεσου ελέγχου της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου μιας επιχείρησης από μια άλλη ή μέσω της ικανότητας μιας επιχείρησης να ασκεί κυρίαρχη επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση.

Ορισμός

Δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις είναι συνδεδεμένες όταν έχουν κάποια από τις ακόλουθες σχέσεις:

- μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών σε μια άλλη.
- μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης.
- μια σύμβαση μεταξύ των επιχειρήσεων, ή μια διάταξη της ιδρυτικής πράξης ή του καταστατικού μιας από τις επιχειρήσεις δίνει τη δυνατότητα να ασκεί η μία επιχείρηση κυρίαρχη επιρροή στην άλλη.
- μια επιχείρηση μπορεί, βάσει συμφωνίας, να ελέγχει μόνη της την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών άλλης επιχείρησης.

Τυπικό παράδειγμα συνδεδεμένης επιχείρησης είναι η εξ ολοκλήρου ελεγχόμενη θυγατρική εταιρεία.

Σε περίπτωση που μια σχέση αυτού του είδους προκύπτει μέσω της συμμετοχής ενός ή περισσότερων ατόμων (που ενεργούν από κοινού), οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις θεωρούνται συνδεδεμένες, εφόσον δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές ⁽¹⁰⁾.

Τι γίνεται με συμβάσεις δικαιόχρησης (franchise);

Δύο επιχειρήσεις με δικαιόχρηση δεν θεωρείται απαραίτητα ότι συνδέονται μεταξύ τους. Εξαρτάται από τους όρους κάθε επιμέρους συμφωνίας δικαιόχρησης. Ωστόσο, εάν η συμφωνία δικαιόχρησης δημιουργεί μία εκ των τεσσάρων σχέσεων που αναφέρονται παραπάνω, οι επιχειρήσεις θεωρούνται συνδεδεμένες.

Ένα ή περισσότερα
φυσικά πρόσωπα
ενεργώντας από κοινού

⁽¹⁰⁾ Βλ. γλωσσάριο για περισσότερες πληροφορίες.

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 100 % της Β

Καθορισμός των στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη (άρθρο 6 παράγραφοι 2, 3 και 4)

Όσον αφορά τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, το 100 % των στοιχείων της συνδεδεμένης επιχείρησης πρέπει να προστεθεί στα στοιχεία της υπό εξέταση επιχείρησης προκειμένου να προσδιοριστεί εάν ανταποκρίνεται στο όριο του αριθμού των απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ορίων του ορισμού.

Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται από το νόμο να καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνονται βάσει της πλήρους ενοποίησης στους λογαριασμούς άλλης επιχείρησης.

Όταν μια επιχείρηση δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς και η επιχείρηση στην οποία συνδέεται σχετίζεται με τη σειρά της (εταίρος του συνδέσμου) με άλλες επιχειρήσεις, η υπό εξέταση επιχείρηση πρέπει να προσθέσει το 100 % των στοιχείων όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και το κατ' αναλογία % των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων.

Πώς υπολογίζονται τα στοιχεία των συνδεδεμένων επιχειρήσεων

(Τα ποσοστά που ακολουθούν είναι εντελώς ενδεικτικά. Για περαιτέρω παραδείγματα βλ. σελίδες 25-30.)

Η δική μου επιχείρηση Α κατέχει το 51 % της Γ και το 100 % της Δ, ενώ η επιχείρηση Β έχει μερίδιο 60 % στη δική μου επιχείρηση.

Επειδή η συμμετοχή σε όλες τις περιπτώσεις είναι μεγαλύτερη του 50 %, προσθέτω το 100 % των στοιχείων καθεμιάς από τις τέσσερις επιχειρήσεις στον υπολογισμό των στοιχείων μου σχετικά με τον αριθμό των απασχολούμενων και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία.

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 100 % της Β + 100 % της Γ + 100 % της Δ.

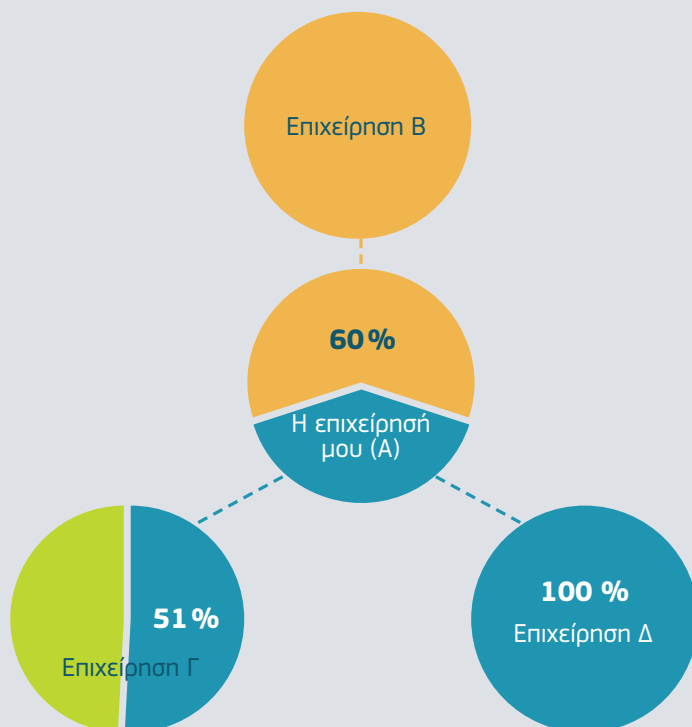
Το σύνολό μου

100 % της Β

100 % της Α

100 % της Γ

100 % της Δ

Σύνοψη: ποια στοιχεία;

Αν μια επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή όχι, τα τελικά στοιχεία που πρέπει να εξεταστούν θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα στοιχεία:

- κάθε συνεργαζόμενης εταιρείας;
- κάθε συνδεδεμένης εταιρείας με αυτή;
- κάθε εταιρείας που συνδέεται με κάποιον από τους εταίρους της;
- κάθε μίας από τις εταιρείες που συνδέονται με τις συνδεδεμένες της εταιρείες;
- κάθε μίας από τις εταιρείες που συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες της εταιρείες.

Ιστίμες σχέσεις μεταξύ εταίρων δεν λαμβάνονται υπόψη.

Τα παραδείγματα στις σελίδες 25-30 καταδεικνύουν τον υπολογισμό σε πιο σύνθετες καταστάσεις.

Τι συμβαίνει με τα στοιχεία εταίρου μιας συνεργαζόμενης επιχείρησης;

Προκειμένου να αποφευχθούν περιπλοκοί και ατέρμονοι υπολογισμοί, ο ορισμός περιλαμβάνει τον κανόνα ότι, όταν μια συνεργαζόμενη επιχείρηση έχει άλλους εταίρους, μόνο τα στοιχεία της (-ων) συνεργαζόμενης (-ων) επιχείρησης (-εων) που βρίσκονται άμεσα ανάντη ή κατάντη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη (βλ. άρθρο 6 παράγραφος 2 στη σελίδα 43 και παράδειγμα 2 στη σελίδα 26).

Τι συμβαίνει εάν μια συνεργαζόμενη επιχείρηση συνδέεται με άλλη επιχείρηση;

Σε αυτήν την περίπτωση, το 100 % των στοιχείων της συνδεδεμένης επιχείρησης πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης (βλ. σελίδα 21: «Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση;»).

Η υπό εξέταση επιχείρηση θα πρέπει τότε να συμπεριλάβει στα δικά της στοιχεία ποσοστό ίσο με τη συμμετοχή της συνεργαζόμενης επιχείρησης (βλ. άρθρο 6 παράγραφος 3 στη σελίδα 43 και στη σελίδα 22: «Πώς υπολογίζονται τα στοιχεία των συνδεδεμένων επιχειρήσεων;»).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιστεύει ότι ο ορισμός των ΜΜΕ αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την υλοποίηση αποδοτικών μέτρων και προγραμμάτων που αποσκοπούν στην υποστήριξη της ανάπτυξης και της επιτυχίας των ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, καλεί τα κράτη μέλη, μαζί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, να τον εφαρμόζουν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

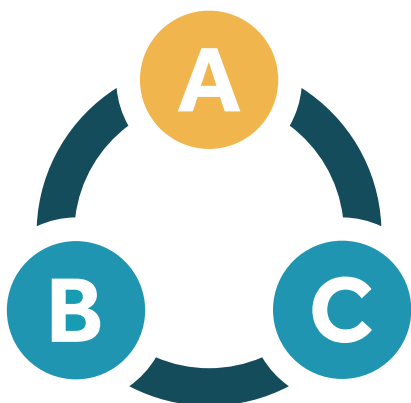
Η Επιτροπή ελπίζει ότι ο αναθεωρημένος οδηγός θα φανεί χρήσιμος στις ΜΜΕ και ότι πάρα πολλές επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από τα μέτρα των ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών σύμφωνα με τον ορισμό αυτό.

Δεν είστε ΜΜΕ; υπάρχει στήριξη και για εσάς

Παρόλο που ο παρών οδηγός εστιάζει στις ΜΜΕ, υπάρχει μεγάλος αριθμός μέτρων χρηματοδότησης και προγραμμάτων στήριξης για επιχειρήσεις που δεν μπορούν να θεωρηθούν ΜΜΕ.

Ο ιστότοπος «Η Ευρώπη σου» παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και σας υποδεικνύει τα σχετικά γραφεία καταχώρισης, όπου απαιτούνται, και είναι διαθέσιμα στην ακόλουθη διεύθυνση:

<http://europa.eu/!RT38Ny>

Είναι πιθανόν να γίνουν περαιτέρω διευκρινίσεις στον ορισμό και, εάν χρειαστεί, η Επιτροπή θα τον προσαρμόσει κατά τα επόμενα χρόνια ώστε να λαμβάνεται υπόψη η πείρα που θα έχει αποκτηθεί καθώς και οι οικονομικές εξελίξεις σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το κείμενο της σύστασης της Επιτροπής του 2003 και το υπόδειγμα εντύπου δήλωσης περιλαμβάνονται στον παρόντα οδηγό από τη σελίδα 38 και εξής.

Παράδειγμα 1

Συνδεδεμένη επιχείρηση με δύο συνεργαζόμενες επιχειρήσεις

Δεδομένα:

Η δική μου επιχείρηση Α συνδέεται με την επιχείρηση Β λόγω του ότι η Β κατέχει μερίδιο 60 % της δικής μου επιχείρησης.

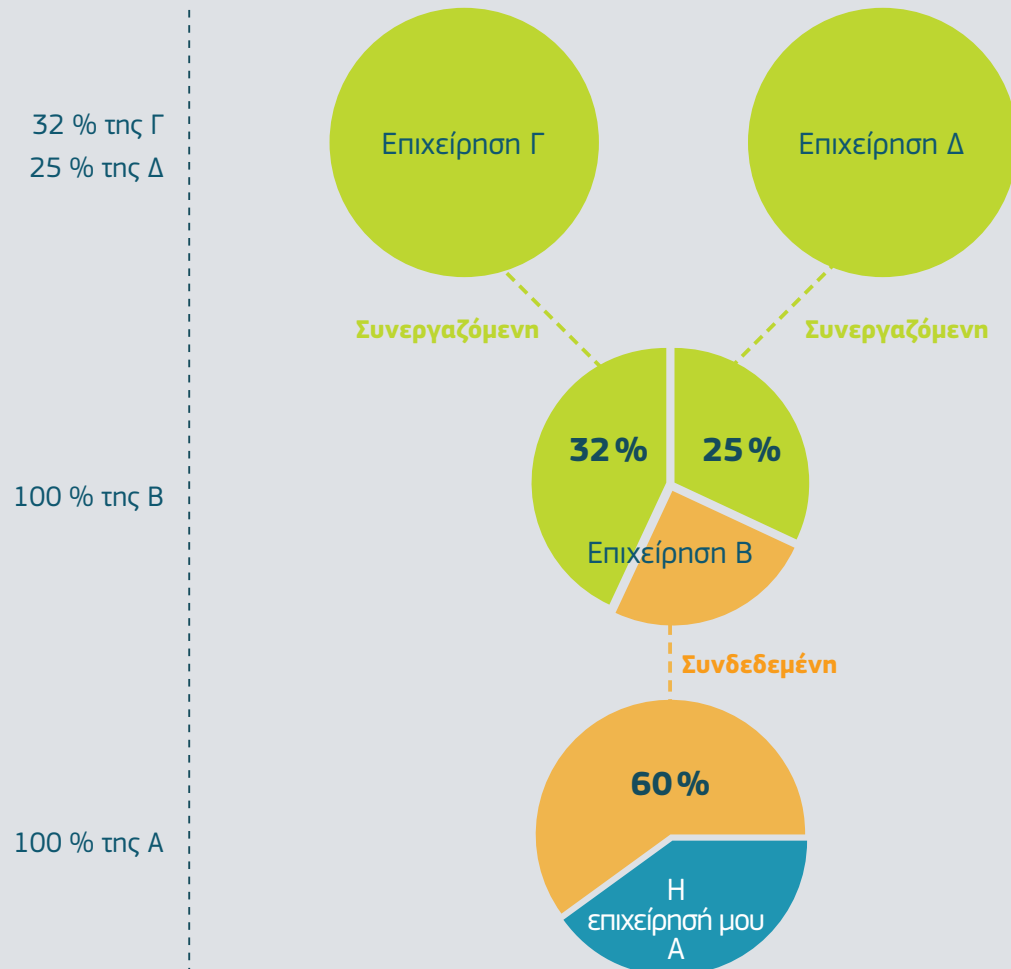
Όμως η Β συνεργάζεται επίσης με τις επιχειρήσεις Γ και Δ, οι οποίες κατέχουν αντίστοιχα μερίδιο 32 % και 25 % της Β.

Υπολογισμός:

Για να υπολογίσω τα στοιχεία μου, πρέπει να προσθέσω το 100 % των στοιχείων της Β, το 32 % των στοιχείων της Γ και το 25 % των στοιχείων της Δ στα στοιχεία της δικής μου επιχείρησης.

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 100 % της Β + 32 % της Γ + 25 % της Δ.

Το σύνολό μου

Παράδειγμα 2

Έμμεση
συνεργαζόμενη
επιχείρηση και
συνδεδεμένη
επιχείρηση

Δεδομένα:

Οι επιχειρήσεις Β και Γ είναι αμφότερες εταίροι της η δικής μου επιχείρησης Α, δεδομένου ότι έχουν έκαστη μερίδιο 38 % στη δική μου επιχείρηση. Αλλά η Β συνδέεται επίσης με τη Δ μέσω συμμετοχής 60 % ενώ οι Γ και Ε είναι εταίροι (40 %).

Υπολογισμός:

Για να υπολογίσω τα στοιχεία μου, πρέπει να προσθέσω στα στοιχεία της επιχείρησής μου, αφενός, το 38 % των συσσωρευμένων δεδομένων των Β και Δ (δεδομένου ότι οι Β και Δ συνδέονται), και από την άλλη πλευρά, μόνο το 38 % των στοιχείων της επιχείρησης Γ. Δεν χρειάζεται να λάβω υπόψη τα στοιχεία της επιχείρησης Ε διότι αυτή η συνεργαζόμενη επιχείρηση δεν βρίσκεται άμεσα ανάντη της δικής μου επιχείρησης (βλ. σελίδα 19: «Καθορισμός των στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη»).

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 38 % των (Β + Δ) + 38 % της Γ.

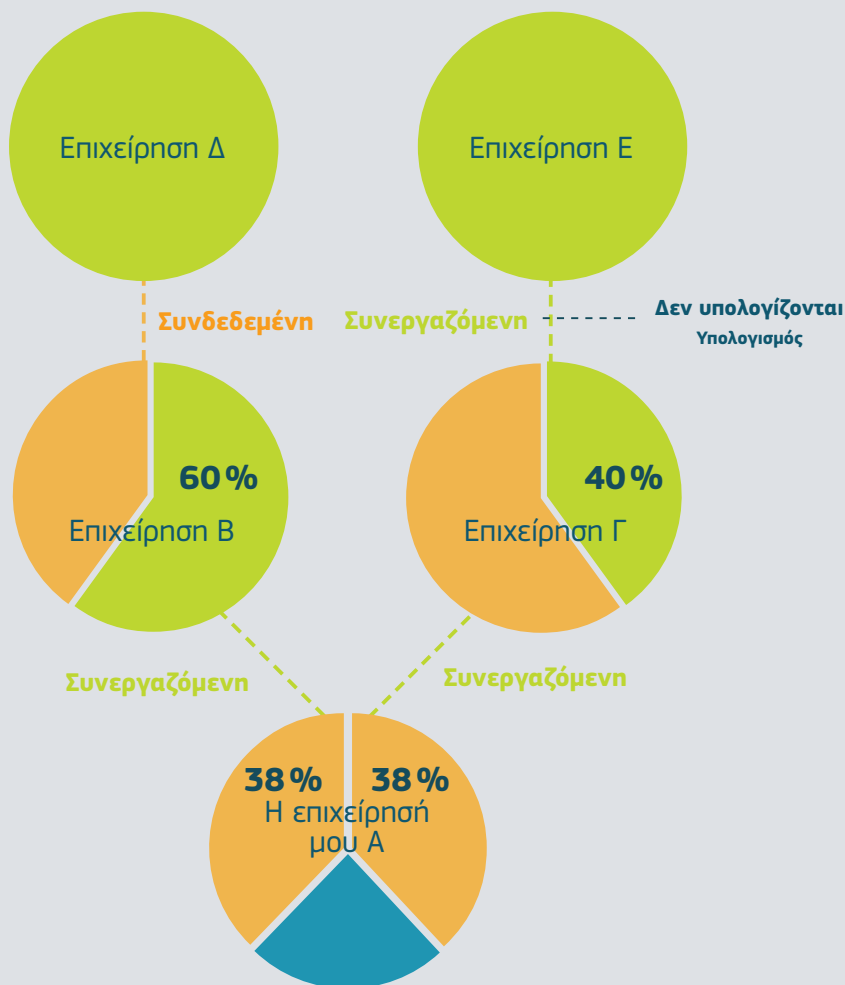
Το σύνολό μου

38 % της Δ

38 % της Β

38 % της Γ

100 % της Α

Παράδειγμα 3

Ομάδα συνδεδεμένων επιχειρήσεων

Δεδομένα:

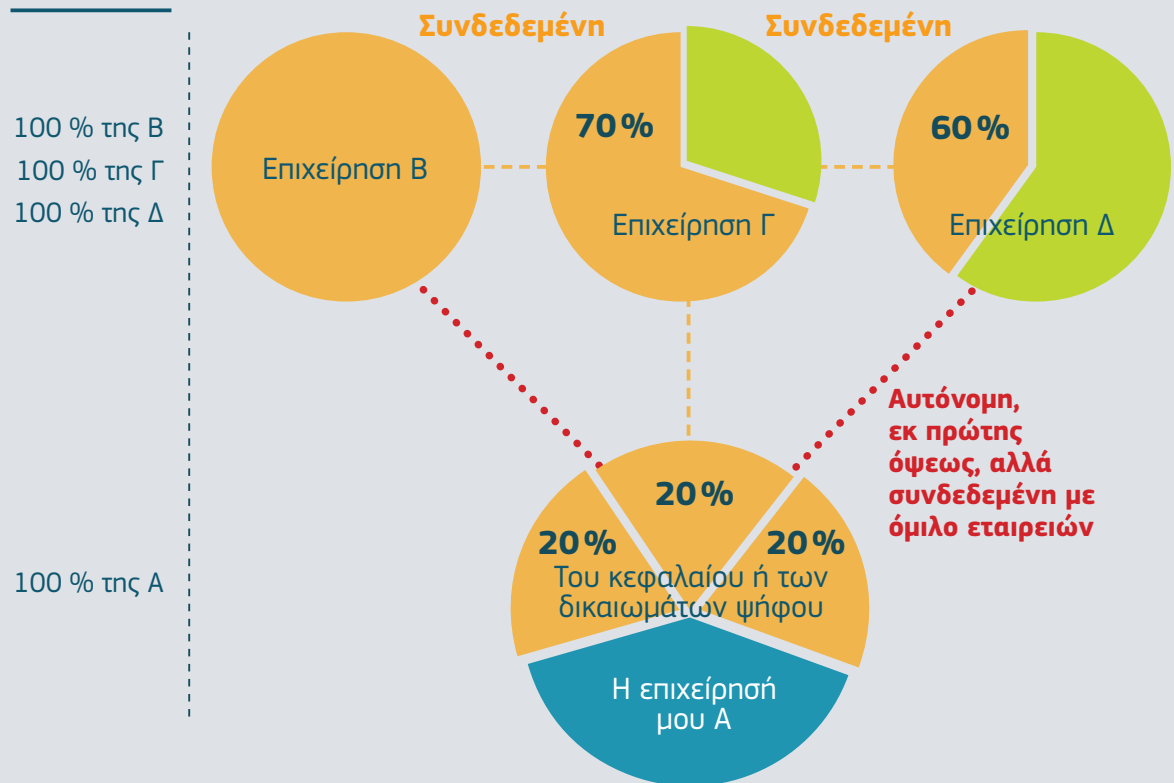
Η δική μου επιχείρηση Α έχει τρεις επενδυτές, Β, Γ και Δ, καθένας εκ των οποίων κατέχει από 20 % του κεφαλαίου μου ή των δικαιωμάτων ψήφου. Οι εν λόγω επενδυτές συνδέονται μεταξύ τους συντελώντας μια ομάδα συνδεδεμένων επιχειρήσεων: Η Β έχει μερίδιο 70 % στη Γ η οποία έχει συμμετοχή 60 % στη Δ.

Υπολογισμός:

Για να υπολογίσω τα στοιχεία μου, εκ πρώτης όψεως η δική μου επιχείρηση Α θα παρέμενε αυτόνομη, διότι κάθε επενδυτής κατέχει λιγότερο από το 25 % της δικής μου επιχείρησης. Αλλά, επειδή οι Β, Γ και Δ συνδέονται μεταξύ τους, ως όμιλος κατέχουν το 60 % της δικής μου επιχείρησης. Ως εκ τούτου, πρέπει να προσθέσω το 100 % των στοιχείων της Β, της Γ και της Δ στα στοιχεία της δικής μου επιχείρησης.

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 100 % της Β + 100 % της Γ + 100 % της Δ.

Το σύνολό μου

Παράδειγμα 4

Δημόσιοι
και/ή θεσμικοί
εταίροι που
εξαιρούνται
από τον
υπολογισμό

Δεδομένα:

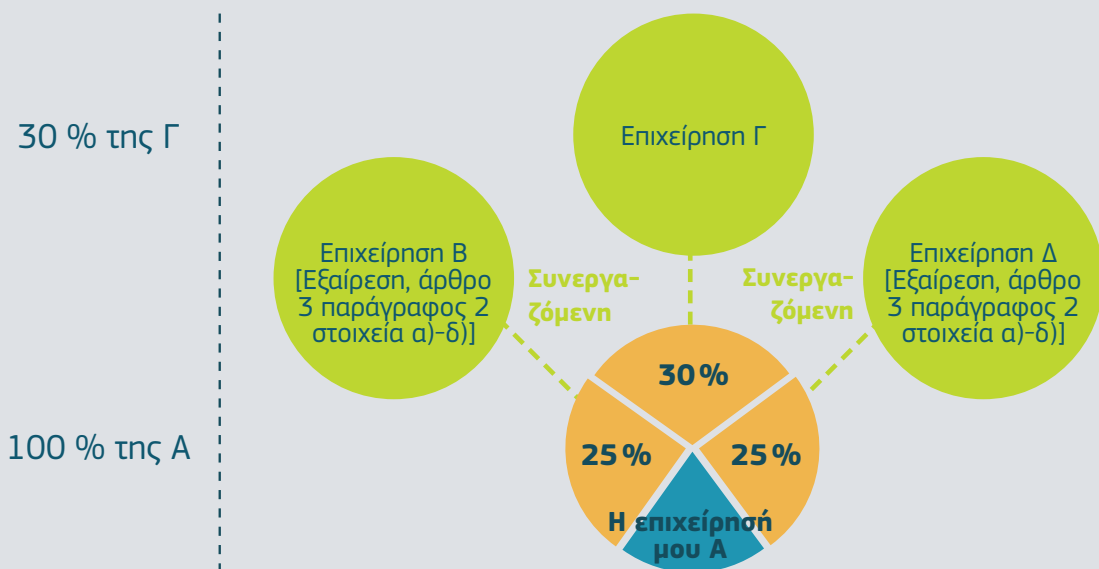
Οι επιχειρήσεις Β, Γ και Δ είναι όλες συνεργαζόμενες με τη δική μου επιχείρηση Α, με μερίδια 25 %, 30 % και 25 % αντίστοιχα. Ωστόσο, η Β και η Δ είναι ένα πανεπιστήμιο και ένας θεσμικός επενδυτής, που δεν συνδέονται μεταξύ τους, και τα επιμέρους ποσοστά τους στα δικαιώματα ψήφου δεν υπερβαίνουν το 50 %. Περιλαμβάνονται στον κατάλογο εξαιρέσεων [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α)-δ) της σύστασης] και κατά συνέπεια τα στοιχεία τους δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό.

Υπολογισμός:

Για να υπολογίσω τα στοιχεία μου, πρέπει απλώς να συμπεριλάβω το 100 % των στοιχείων της δικής μου επιχείρησης και το 30 % των στοιχείων της επιχείρησης Γ.

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 30 % της Γ.

Το σύνολό μου

Παράδειγμα 5

Συνδεδεμένοι
δημόσιοι
και/ή θεσμικοί
εταίροι που δεν
εξαιρούνται
από τον
υπολογισμό

Δεδομένα:

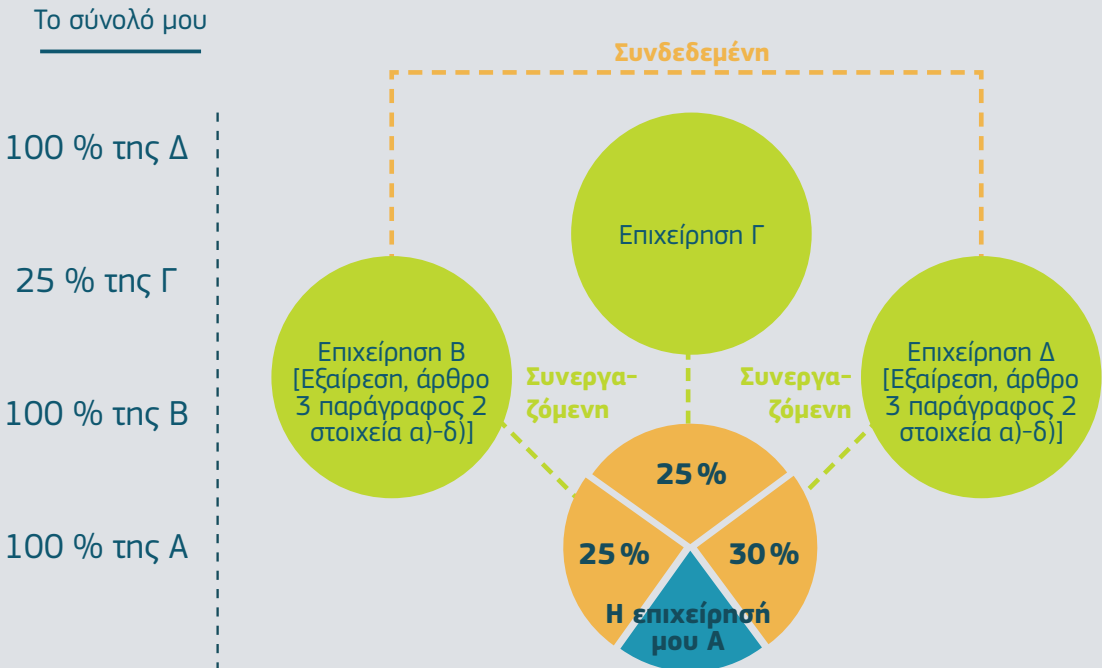
Οι επιχειρήσεις Β, Γ και Δ είναι όλες συνεργαζόμενες με τη δική μου επιχείρηση Α, με μερίδια 25 %, 25 % και 30 % αντίστοιχα. Παρόλο που η Β και η Δ είναι πανεπιστήμιο και δημόσια εταιρεία συμμετοχών, συνδέονται μεταξύ τους, και το συνδυασμένο ποσοστό τους σε δικαιώματα ψήφου είναι 55 %, ποσοστό που υπερβαίνει το όριο του 50 % για τις εξαιρέσεις. Συνεπώς, τα στοιχεία τους πρέπει να συμπεριληφθούν στον υπολογισμό.

Υπολογισμός:

Για να υπολογίσω τα στοιχεία μου, πρέπει να συμπεριλάβω το 100 % των δικών μου στοιχείων, το 25 % των στοιχείων της επιχείρησης Γ, καθώς και το από κοινού μερίδιο του 55 % των μετοχών/των δικαιωμάτων ψήφου των επιχειρήσεων Β και Δ. Ωστόσο, εφόσον η Β και η Δ κατέχουν από κοινού το 55 % των δικαιωμάτων ψήφου, θα πρέπει να προσθέσω το 100 % των στοιχείων τους.

Σημείωση: Εάν οι συνδεόμενες οντότητες είναι αμφότερες δημόσιοι φορείς ή συνδέονται με δημόσιους φορείς, τότε η δική μου επιχείρηση δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ΜΜΕ (αντ' αυτού θα πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 3 παράγραφος 4 του παραρτήματος της σύστασης).

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 100 % της Β + 25 % της Γ + 100 % της Δ.

Παράδειγμα 6 **Δεδομένα:**

Εταίροι και εταίροι συνδεδεμένων επιχειρήσεων

Υπολογισμός:

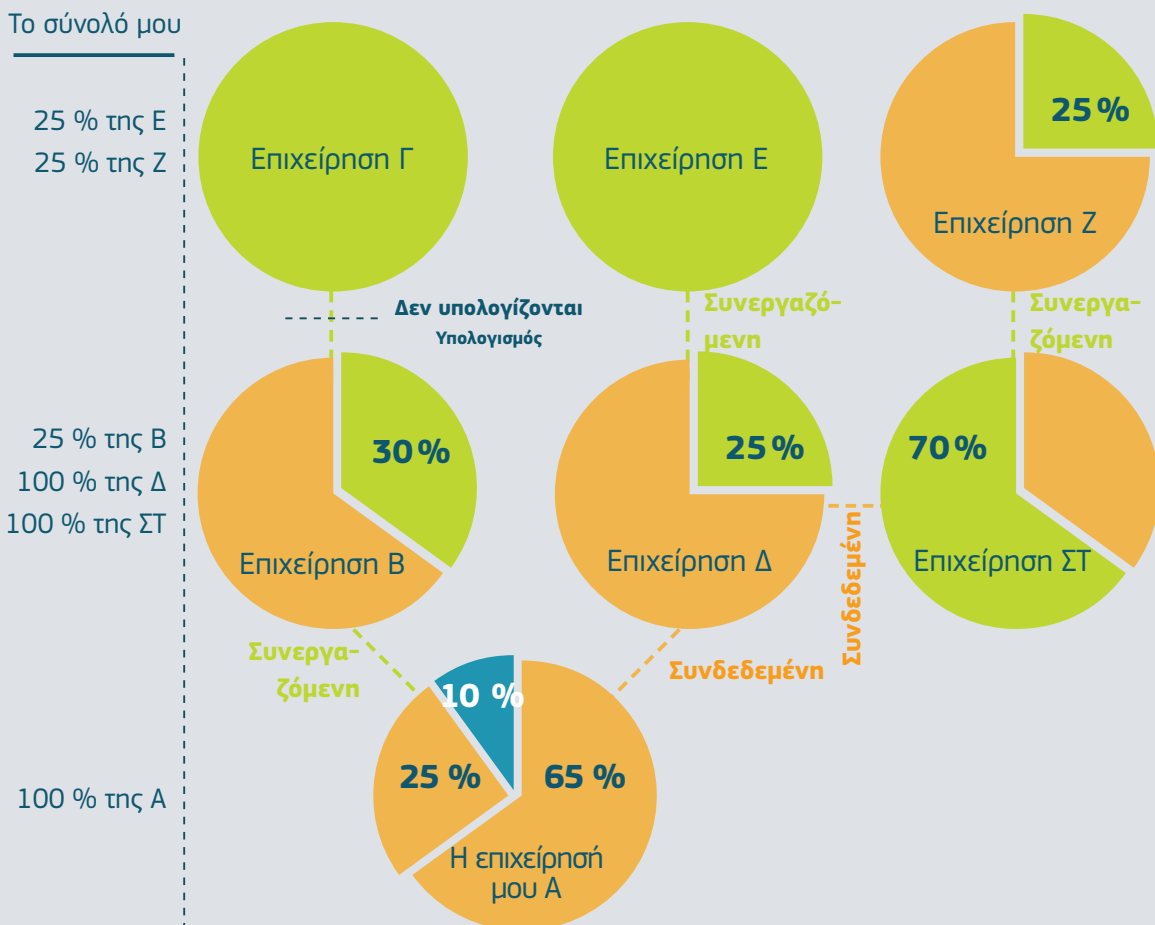
Η επιχείρηση Β είναι εταίρος της δικής μου επιχείρησης Α με μερίδιο 25 %. Η επιχείρηση Γ είναι εταίρος της επιχείρησης Β με μερίδιο 30 %. Επιπλέον, η δική μου επιχείρηση Α συνδέεται με την επιχείρηση Δ με συμμετοχή 65 %. Και η επιχείρηση Ε είναι εταίρος της επιχείρησης Δ με μερίδιο 25 %. Η επιχείρηση Δ έχει συνδεδεμένη εταιρεία η οποία με τη σειρά της έχει εταίρο.

Υπολογισμός:

Τα αναλογικά δεδομένα όλων των επιχειρήσεων που είναι συνεργαζόμενες με την προς αξιολόγηση επιχείρηση καθώς και των εταίρων κάθε συνδεδεμένης επιχείρησης πρέπει να ληφθούν υπόψη. Ωστόσο, τα στοιχεία εταίρου επιχείρησης που συνεργάζεται με την προς αξιολόγηση επιχείρηση δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη.

Το σύνολό μου = 100 % της Α + 25 % της Β + 100 % της Δ + 25 % της Ε + 100 % της ΣΤ + 25 % της Ζ.

Το σύνολό μου

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΜΕ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΧΡΗΣΗΣ

Ένας πρώτος πανευρωπαϊκός ορισμός των ΜΜΕ θεσπίστηκε το 1996 (σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996, σχετικά με τον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων).

Το 2003 αναθεωρήθηκε προκειμένου να αντικατοπτρίζει τις γενικές οικονομικές εξελίξεις και να δώσει λύση σε συγκεκριμένα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ. Πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένες συζητήσεις ανάμεσα στην Επιτροπή, στα κράτη μέλη, σε οργανώσεις επιχειρήσεων και εμπειρογνώμονες, καθώς και δύο ανοικτές διαβουλεύσεις οι οποίες παρείχαν πληροφορίες και υποστήριξη για την αναθεώρηση. Αυτή η διαδικασία κατέληξε στην έκδοση της *ισχύουσας έκδοσης του ορισμού των ΜΜΕ*.

Ο ορισμός του 2003 είναι καλύτερα προσαρμοσμένος στις διάφορες κατηγορίες ΜΜΕ και συνεκτιμά καλύτερα τους διαφορετικούς τύπους σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων. Συμβάλλει στην προώθηση της καινοτομίας και προωθεί τις εταιρικές σχέσεις, ενώ παράλληλα εξασφαλίζει ότι μόνο εκείνες οι επιχειρήσεις οι οποίες χρειάζονται πραγματικά υποστήριξη καλύπτονται από τα δημόσια προγράμματα.

Οι αναθεωρήσεις του 2003 του ορισμού των ΜΜΕ αφορούσαν κυρίως:

- την επικαιροποίηση των ορίων ώστε να παρακολουθούνται οι εξελίξεις όσον αφορά τις τιμές και την παραγωγικότητα·
- τον καθορισμό των χρηματοοικονομικών ορίων για τον αυξανόμενο αριθμό των πολύ μικρών επιχειρήσεων προκειμένου να ενθαρρυνθεί η θέσπιση μέτρων για την επίλυση των ειδικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα κατά το στάδιο της εκκίνησης·
- τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης με ίδια κεφάλαια για ΜΜΕ με την παροχή ευνοϊκής μεταχείρισης σε ορισμένους επενδυτές, όπως

τα περιφερειακά ταμεία, οι εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και οι «business angels», καθώς και οι μικρές αυτόνομες τοπικές αρχές (για περισσότερες πληροφορίες βλ. σελίδα 17)·

- την προώθηση της καινοτομίας και τη βελτίωση της πρόσβασης στην έρευνα και την ανάπτυξη με την παροχή της δυνατότητας στα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού να έχουν οικονομικό συμφέρον σε ΜΜΕ (για περισσότερες πληροφορίες βλ. σελίδα 17)·

- τη συνεκτίμηση των διαφορετικών σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων.

Κατ' ουσίαν, ο ισχύων ορισμός λαμβάνει υπόψη την ικανότητα των ΜΜΕ να ζητήσουν εξωτερική χρηματοδότηση. Επιχειρήσεις που συνδέονται με άλλες επιχειρήσεις με μεγάλους χρηματοοικονομικούς πόρους, για παράδειγμα, υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την ιδιότητα ΜΜΕ.

Η ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ παρακολουθεί συστηματικά τη εφαρμογή του ορισμού των ΜΜΕ. Με βάση τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν το 2006 και το 2009, εκπονήθηκε μια νέα ανεξάρτητη μελέτη το 2012 σχετικά με το πώς λειτουργεί στην πράξη ο ορισμός των ΜΜΕ.

Σχετικά ήσσονος σημασίας αλλαγές στη δημογραφία των ΜΜΕ από το 2003, η πολιτική για «λιγότερες και καλύτερα στοχευμένες κρατικές ενισχύσεις» και οι απόψεις της πλειονότητας των ενδιαφερομένων δεν δικαιολογούσε την αναστάτωση που θα προκληθεί από κάθε σημαντική αλλαγή στον ορισμό. Έτσι, η μελέτη του 2012 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε ανάγκη για εκτεταμένη αναθεώρηση του ορισμού των ΜΜΕ κατά τη συγκεκριμένη στιγμή.

Στις συστάσεις της, ωστόσο, η μελέτη πρότεινε να διευκρινιστεί ο τρόπος εφαρμογής ορισμένων κανόνων, π.χ. με την παροχή συμπληρωματικών οδηγιών ή με την επικαιροποίηση του υφιστάμενου οδηγού χρήσης του ορισμού των ΜΜΕ. Για τον σκοπό αυτό, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση του οδηγού χρήσης το 2013-2014.

Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις που προέκυψαν από την εν λόγω αξιολόγηση αντικατοπτρίζονται στο παρόν έγγραφο.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

«Business Angel» (επιχειρηματικοί άγγελοι): Οι «business angels» είναι ιδιώτες οι οποίοι είτε επενδύουν αποκλειστικά τα ίδια ταμειακά διαθέσιμα σε ΜΜΕ ή, εναλλακτικά, επενδύουν σε κοινοπραξίες όπου συνήθως ένας «άγγελος» στην κοινοπραξία αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο. Οι «επιχειρηματικοί άγγελοι» δεν έχουν, κατά κανόνα, κανένα προηγούμενο οικογενειακό δεσμό με την επιχείρηση και προβαίνουν στη δική τους επενδυτική απόφαση και όχι σε απόφαση μέσω ανεξάρτητου διαχειριστή. Ο ηγετικός «άγγελος» της κοινοπραξίας ή ο «άγγελος» που επενδύει μόνος θα συμβάλει στην επένδυση, αφού πραγματοποιηθεί, παρατηρώντας και προσφέροντας τις γνώσεις του, την εμπειρία του και την υποστήριξή του στην οποία πραγματοποιήθηκε η επένδυση μέσω της παροχής καθοδηγητικής βοήθειας ⁽¹¹⁾.

Ενοποίηση: Πλήρης ενοποίηση —επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης επιχείρησης μέσω της πλήρους ενοποίησης θεωρούνται συνήθως συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Μέθοδος αναλογικής ενοποίησης —χρησιμοποιείται συνήθως για την ενοποίηση μιας από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής οντότητας. Ο ισολογισμός κάθε ενοποιημένου μέρους περιλαμβάνει το μερίδιό του στα περιουσιακά στοιχεία τα οποία ελέγχει από κοινού, καθώς και το μερίδιό του στις υποχρεώσεις για τις οποίες έχει την από κοινού ευθύνη. Η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων περιλαμβάνει το μερίδιο στα έσοδα και στα έξοδα της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής οντότητας. Οι εν λόγω επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης επιχείρησης μέσω της αναλογικής ενοποίησης θεωρούνται συνήθως συνεργαζόμενες επιχειρήσεις. Θα πρέπει να παρέχονται οι χωριστές οικονομικές καταστάσεις τους.

⁽¹¹⁾ Έκθεση του προέδρου της ομάδας εμπειρογνομόνων για τη διασυννοριακή αντιστοίχιση των καινοτόμων επιχειρήσεων με κατάλληλους επενδυτές, σ. 15 — http://bookshop.europa.eu/en/report-of-the-chairman-of-the-expert-group-on-the-cross-border-matching-of-innovative-firms-with-suitable-investors-pbNB3212296/pgid=Iq1Ekni0.1ISRO00K4MycO9B00001r_OdQ4i;sid=Plq_3Ky0L3q_1fhMLz4he86r0Ym5D6t0Ik=?CatalogCategoryID=C5gKABstvc0AAAEJZJEY4e5L

Ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης — μια επένδυση μετοχικού κεφαλαίου καταχωρίζεται αρχικά ως κόστος και στη συνέχεια αναπροσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει το μερίδιο του επενδυτή στο καθαρό κέρδος ή τη ζημία της συγκεκριμένης επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης επιχείρησης με τη μέθοδο της καθαρής θέσης αντιμετωπίζονται συνήθως ως συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και θα πρέπει να παρέχετε και για αυτές μεμονωμένες οικονομικές καταστάσεις.

Δεσπόζουσα επιρροή: Στο πλαίσιο του άρθρου 3 παράγραφος 3, η άσκηση της «δεσπόζουσας επιρροής» τεκμαίρεται όταν οι λειτουργικές και χρηματοοικονομικές πολιτικές μιας επιχείρησης επηρεάζονται σύμφωνα με τις επιθυμίες άλλης επιχείρησης.

Η έννοια της «επιχείρησης» που ασκεί δεσπόζουσα επιρροή περιλαμβάνει δημόσιους φορείς, οντότητες του ιδιωτικού τομέα (ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή), καθώς και φυσικά πρόσωπα.

Παραδείγματα των σχέσεων που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν δεσπόζουσα επιρροή είναι τα εξής [με βάση την κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων]:

→ Ένας μέτοχος έχει «δικαιώματα αρνησικυρίας» επί των στρατηγικών αποφάσεων της επιχείρησης, αλλά δεν έχει, από μόνος του, την εξουσία να επιβάλει τις εν λόγω αποφάσεις. Τα δικαιώματα αρνησικυρίας πρέπει να αφορούν στρατηγικές αποφάσεις σχετικά με την επιχειρηματική/χρηματοοικονομική πολιτική και, ως εκ τούτου, πρέπει να υπερβαίνουν τα δικαιώματα αρνησικυρίας που παρέχονται συνήθως στη μειοψηφία των μετόχων προκειμένου να προστατεύσουν τα οικονομικά τους συμφέροντα ως επενδυτών στην επιχείρηση. Δικαιώματα αρνησικυρίας που θα μπορούσαν να αναθέσουν τον έλεγχο περιλαμβάνουν κατά κανόνα αποφάσεις για θέματα όπως ο προϋπολογισμός, το επιχειρησιακό πρόγραμμα, σημαντικές επενδύσεις ή ο διορισμός ανώτερων διοικητικών στελεχών.

→ Ακόμη και σε περίπτωση μειοψηφικής συμμετοχής, αποκλειστικός έλεγχος μπορεί να προκύψει σε νομική βάση, στις περιπτώσεις που η συμμετοχή αυτή συνοδεύεται από ειδικά δικαιώματα (π.χ. προνομιακές μετοχές που συνοδεύονται από ειδικά δικαιώματα που επιτρέπουν στον μειοψηφούντα μέτοχο να καθορίζει τη στρατηγική εμπορική συμπεριφορά της εταιρείας στόχου, όπως εξουσία να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή του διοικητικού συμβουλίου).

→ Εξουσία η οποία, έχοντας αποκτηθεί βάσει μακροπρόθεσμων συμβάσεων, οδηγεί σε έλεγχο της διοίκησης και των πόρων της επιχείρησης, όπως στην περίπτωση απόκτησης μετοχών ή στοιχείων του ενεργητικού (όπως συμβάσεις οργανισμού βάσει του εθνικού εταιρικού δικαίου ή άλλες μορφές συμβάσεων, π.χ. συμφωνίες για τη μίσθωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με τις οποίες παρέχεται στον αποκτώντα έλεγχος στη διοίκηση και τους πόρους, παρά το ότι τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα ή οι μετοχές δεν μεταβιβάζονται).

→ Πολύ σημαντικές μακροπρόθεσμες συμφωνίες εφοδιασμού ή παροχής πιστώσεων με προμηθευτές ή πελάτες, σε συνδυασμό με διαρθρωτικούς δεσμούς, μπορούν επίσης να εξασφαλίσουν αποφασιστική επιρροή.

Εκτίμηση των σχετικών δεδομένων: Δήλωση, συμπεριλαμβανομένης αξιόπιστης εκτίμησης (με τη μορφή επιχειρηματικού σχεδίου) που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους. Αυτό το επιχειρηματικό σχέδιο θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο της περιόδου (οικονομικά έτη) έως ότου η οικονομική οντότητα παράγει κύκλο εργασιών.

Οι χρηματοοικονομικές προβλέψεις σχετικά με τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, ο

ισολογισμός και ο προβλεπόμενος αριθμός απασχολούμενων ατόμων της εταιρείας μαζί με ένα περιγραφικό μέρος που περιγράφει τη βασική δραστηριότητα της εταιρείας και την αναμενόμενη θέση στην αγορά, θα πρέπει να θεωρούνται ως ελάχιστες απαιτήσεις του επιχειρηματικού σχεδίου. Το έγγραφο πρέπει να φέρει ημερομηνία και υπογράφεται από το πρόσωπο που

δικαιούται να δεσμεύσει την εταιρία.

Ενεργώντας από κοινού: Στο πλαίσιο των δεσμών μέσω φυσικών προσώπων βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος της σύστασης για τις ΜΜΕ, οι οικογενειακοί δεσμοί έχουν θεωρηθεί επαρκείς για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι φυσικά πρόσωπα ενεργούν από κοινού⁽¹²⁾. Επιπλέον, φυσικά πρόσωπα που εργάζονται από κοινού για να ασκήσουν επιρροή στις εμπορικές αποφάσεις των επιχειρήσεων που αποκλείει τις εν λόγω επιχειρήσεις από το να θεωρηθούν οικονομικά ανεξάρτητες μεταξύ τους πρέπει να θεωρούνται ότι ενεργούν από κοινού για τους σκοπούς του τέταρτου εδαφίου του άρθρου 3 παράγραφος 3 του εν λόγω παραρτήματος, ανεξάρτητα από την ύπαρξη συμβατικών σχέσεων μεταξύ των εν λόγω προσώπων⁽¹³⁾.

Επιχειρηματικά κεφάλαια (Venture capital):

Το επιχειρηματικό κεφάλαιο παρέχεται κατά κανόνα για να χρηματοδοτήσει επιχειρήσεις που είναι πολύ μικρές, που βρίσκονται στα αρχικά στάδια της εταιρικής τους ύπαρξης και που παρουσιάζουν μεγάλο δυναμικό οικονομικής ανάπτυξης και επέκτασης. Επιπροσθέτως, οι εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου παρέχουν στις επιχειρήσεις πολύτιμη τεχνογνωσία και γνώσεις, επιχειρηματικές επαφές, αξία στην εταιρική επωνυμία και στρατηγικές συμβουλές. Παρέχονται

⁽¹²⁾ Υπόθεση C-8, Nordbrandenburger Umesterungs Werke NUW (EE L 353 της 13.12.2006, σ. 60).

⁽¹³⁾ C-110/13, HaTeFo GmbH κατά Finanzamt Haldensleben (EE C 112 της 14.4.2014, σ.15).

χρηματοδότηση και συμβουλές στις επιχειρήσεις αυτές, οι εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου τονώνουν την οικονομική ανάπτυξη, συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας και την κινητοποίηση των κεφαλαίων, ενισχύουν τη συγκρότηση και την επέκταση καινοτόμων επιχειρήσεων, αυξάνουν την επένδυσή τους σε έρευνα και ανάπτυξη και ενισχύουν την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα⁽¹⁴⁾.

Εταιρεία επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture capital company): Η εταιρεία επενδύσεων ιδιωτικού μετοχικού κεφαλαίου/επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι το όχημα που παρέχει τη δυνατότητα από κοινού επενδύσεων από διάφορους επενδυτές του μετοχικού κεφαλαίου και παρόμοιες κινητές αξίες (όπως οιονεί ιδίων κεφαλαίων) των εταιρειών (εταιρειών στις οποίες έγιναν επενδύσεις). Πρόκειται γενικά για ιδιωτικές εταιρείες, οι μετοχές των οποίων δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Το Ταμείο μπορεί να λάβει τη μορφή μιας εταιρείας ή ενός καθεστώτος μη εταιρικής μορφής, όπως μιας ετερόρρυθμης εταιρίας. Όσον αφορά τη μορφή, μια εταιρεία ιδιωτικού μετοχικού κεφαλαίου/επιχειρηματικού κεφαλαίου μπορεί να είναι είτε εταιρεία ή ετερόρρυθμη εταιρεία: λίγες είναι εισηγμένες σε χρηματιστήρια⁽¹⁵⁾. Οι εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων επενδύουν με την πρόθεσή να συμμετάσχουν στην αύξηση της αξίας των μετοχών κάνοντας επικερδή έξοδο (δηλαδή πώληση των μετοχών). Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνεται και στα καταστατικά.

Οι εταιρείες παροχής εταιρικών επιχειρηματικών κεφαλαίων θεωρούνται κανονικές εταιρείες (π.χ. στους τομείς φαρμακευτικών προϊόντων, μεταφορών, ενέργειας κ.λπ.) που επιλέγουν ως παρεπόμενη δραστηριότητα να επενδύουν χρήματα σε άλλη εταιρεία (συνήθως) εκκίνησης, συνεχίζοντας παράλληλα τη βασική τους δραστηριότητα. Δεν είναι συνεπώς το είδος των επενδυτών που αναφέρεται στο πλαίσιο του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχεία α)-δ). Αυτό το σκεπτικό επιβεβαιώνεται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 345/2013⁽¹⁶⁾ σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, όπου τα εταιρικά επιχειρηματικά

κεφάλαια δεν είναι επιλέξιμα για τον προσδιορισμό ΕΕΕΚ.

Οικονομική δραστηριότητα: Σύμφωνα με το άρθρο 1 της σύστασης, το καθεστώς της ΜΜΕ εξαρτάται αρχικά από την οικονομική δραστηριότητα της οικονομικής οντότητας, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή. Κατά συνέπεια, ΜΜΕ μπορεί επίσης να είναι αυτοαπασχολούμενα άτομα, οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν οικονομική δραστηριότητα σε τακτική βάση. Γενικά, κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά αντί αμοιβής ή οικονομικού συμφέροντος θεωρείται οικονομική δραστηριότητα.

Οι παρακάτω δεν θεωρούνται οικονομικές δραστηριότητες:

- δραστηριότητες που δεν συνεπάγονται κάποιο είδος χρηματικής αντιστάθμισης (π.χ. επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις και δωρεές), ή
- δραστηριότητες για τις οποίες δεν υπάρχει μια δεδομένη/άμεση αγορά, ή
- δραστηριότητες για τις οποίες τα έσοδα που προκύπτουν δεν είναι διαφορετικά από το προσωπικό εισόδημα των μελών ή των μετόχων της οντότητας που τις ασκεί⁽¹⁷⁾.

Όμορη/σχετική αγορά: Όμορες αγορές ή στενά συνδεδεμένες γειτονικές αγορές, είναι αγορές στις οποίες τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες είναι συμπληρωματικά μεταξύ τους ή ανήκουν σε φάσμα προϊόντων που αγοράζεται κατά κανόνα από την ίδια ομάδα πελατών για την ίδια τελική χρήση⁽¹⁸⁾. Κάθετες σχέσεις στην αλυσίδα αξίας θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη. Η σχετική αγορά νοείται ότι καλύπτει «το σύνολο των προϊόντων και/ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται». Διαπιστώσεις σχετικά με την προσφορά μπορούν επίσης να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο και η έκβαση της διαδικασίας εξαρτάται από τη φύση του εξεταζόμενου προβλήματος όσον αφορά τον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, κάθε περίπτωση πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με τις

⁽¹⁴⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0345&from=EN> — Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 345/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου.

⁽¹⁵⁾ Βλ. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007SC1719:EN:HTML>

⁽¹⁶⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013R0345>

⁽¹⁷⁾ Κανόνες συμμετοχής του 7ου ΠΠ 20, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/jp7/100581/jp7-verification-rules_EN.pdf

⁽¹⁸⁾ Βλ. επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγχωνεύσεων (ΕΕ C 265 της 18.10.2008, σ. 6).

δικά της δεδομένα και εντός του ιδιαίτερου πλαισίου στο οποίο εντάσσεται ⁽¹⁹⁾.

Θεσμικοί επενδυτές: Δεν υπάρχει επίσημος ορισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έννοια του «θεσμικού επενδυτή». Ωστόσο, συνήθως νοούνται οι επενδυτές οι οποίοι διαχειρίζονται μεγάλο όγκο χρεωγράφων για λογαριασμό μεγάλου αριθμού μεμονωμένων μικρών επενδυτών και οι οποίοι δεν έχουν άμεση ανάμειξη στη

διαχείριση των εταιρειών στις οποίες επενδύουν. Ο όρος «θεσμικός επενδυτής» αναφέρεται κυρίως σε ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία, τράπεζες και επενδυτικές εταιρείες, που συγκεντρώνουν αποταμιεύσεις και διαθέτουν κεφάλαια στις αγορές, αλλά ο όρος εφαρμόζεται και σε άλλης μορφής θεσμικές τοποθετήσεις (π.χ., κληροδοτήματα, ιδρύματα κ.λπ.). Συνήθως διαθέτουν σημαντικά περιουσιακά στοιχεία και είναι έμπειροι επενδυτές ⁽²⁰⁾.

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (ΕΕ 372 της 9.12.1997, σ. 5-13).

²⁰ Βλέπε COM(2007) 853 τελικό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Η ανακοίνωση στην οποία περιέχεται το υπόδειγμα δήλωσης δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα* C 118 της 20ής Μαΐου 2003. Έκτοτε εκδόθηκαν δύο διορθωτικά.

Η ενοποιημένη έκδοση που περιλαμβάνεται στο παράρτημα συντάχθηκε για τους σκοπούς του παρόντος οδηγού.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 6ης Μαΐου 2003

σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων

[κοινοποιήθηκε από τον αριθμό E(2003) 1422]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/361/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 211 δεύτερη περίπτωση,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σε έκθεση την οποία υπέβαλε στο Συμβούλιο το 1992, κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου «βιομηχανίας» της 28ης Μαΐου 1990, η Επιτροπή πρότεινε τον περιορισμό του μεγάλου αριθμού ορισμών που χρησιμοποιούνται σχετικά με τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις σε κοινοτικό επίπεδο. Η σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996, σχετικά με τον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων⁽¹⁾, στηριζόταν στο σκεπτικό ότι η ύπαρξη διαφορετικών ορισμών τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο μπορεί να δημιουργήσει ανομοιογενείς καταστάσεις. Σύμφωνα με τη λογική μιας ενιαίας αγοράς χωρίς εσωτερικά σύνορα, κρίθηκε ότι η μεταγίριση που επιφύλασσαν στις επιχειρήσεις πρέπει να βασίζεται σε μια δέσμη κοινών κανόνων. Η συνέχισή της προσέγγισης αυτής είναι ακόμη πιο απαραίτητη λόγω της μεγάλης αλληλεπίδρασης μεταξύ εθνικών και κοινοτικών μέτρων υποστήριξης των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), παραδείγματος χάριν, όσον αφορά τα διαρθρωτικά ταμεία και την έρευνα, και λόγω του ότι πρέπει να αποφεύγονται καταστάσεις στα πλαίσια των οποίων η μεν Κοινότητα κατευθύνει τις δράσεις της σε ορισμένη κατηγορία ΜΜΕ τα δε κράτη μέλη σε μια άλλη. Επιπλέον, κρίθηκε ότι αν η Επιτροπή, τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ), ακολουθούσαν τον ίδιο ορισμό θα ενισχύονταν η συνοχή και η αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών υπέρ των ΜΜΕ και θα περιοριζόνταν οι κίνδυνοι στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.
- (2) Η σύσταση 96/280/ΕΚ εφαρμόστηκε ευρέως από τα κράτη μέλη και ο ορισμός που περιέχεται στο παράρτημά της συμπεριλήφθηκε στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις⁽²⁾. Εκτός από την απαραίτητη προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 του
- παραρτήματος της εν λόγω σύστασης, κρίνεται σκόπιμη η συνεκτίμηση ορισμένων δυσκολιών που προέκυψαν σε επίπεδο ερμηνείας κατά την εφαρμογή της καθώς και παρατηρήσεων που υπέβαλαν οι επιχειρήσεις. Έχοντας υπόψη τον αριθμό των τροποποιήσεων που πρέπει να επέλθουν στη σύσταση 96/280/ΕΚ και για λόγους σαφήνειας, κρίνεται σκόπιμο να αντικατασταθεί η εν λόγω σύσταση.
- (3) Πρέπει να διευκρινιστεί ότι σύμφωνα με τα άρθρα 48, 81 και 82 της συνθήκης, όπως αυτά ερμηνεύονται από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πρέπει να θεωρείται επιχείρηση κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, περιλαμβανομένων ιδίως εκείνων που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, σε ατομική ή οικογενειακή βάση και των προσωπικών εταιρειών ή των ενώσεων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.
- (4) Το κριτήριο του αριθμού των απασχολούμενων ατόμων (εφεξής «το κριτήριο των απασχολούμενων ατόμων») παραμένει αναμφισβήτητο ένα από τα σημαντικότερα και πρέπει να θεωρείται ως βασικό, αλλά η θέσπιση και ενός χρηματοοικονομικού κριτηρίου αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα προκειμένου να προσδιοριστεί η πραγματική σημασία και απόδοση μιας επιχείρησης και η θέση της σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Ωστόσο, δεν είναι ευκατάιο να υιοθετηθεί ο κύκλος εργασιών ως αποκλειστικό χρηματοοικονομικό κριτήριο, κυρίως διότι οι επιχειρήσεις του τομέα του εμπορίου και της διανομής έχουν, από τη φύση τους, μεγαλύτερο κύκλο εργασιών από τις επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα. Το κριτήριο του κύκλου εργασιών πρέπει επομένως να συνδυαστεί με το κριτήριο του συνολικού ισολογισμού, το οποίο αντικατοπτρίζει το συνολικό πλούτο μιας επιχείρησης, με δυνατότητα υπέρβασης του ενός από τα δύο αυτά κριτήρια.
- (5) Τα όρια για τον κύκλο εργασιών αφορούν επιχειρήσεις με πολύ διαφορετικές οικονομικές δραστηριότητες. Προκειμένου να μην περιοριστούν αδικαιολόγητα τα οφέλη της εφαρμογής του ορισμού, χρειάζεται η προσαρμογή του στα σύγχρονα δεδομένα, λαμβανομένων υπόψη των μεταβολών τόσο στις τιμές όσο και στην παραγωγικότητα.

⁽¹⁾ ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 4.⁽²⁾ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 33.

- (6) Όσον αφορά τα όρια για το σύνολο του ισολογισμού, επειδή δεν υπάρχουν νέα στοιχεία, κρίνεται ορθό να διατηρηθεί η προσέγγιση σύμφωνα με την οποία εφαρμόζεται στα όρια του κύκλου εργασιών ένας συντελεστής με βάση τη στατιστική σχέση μεταξύ των δύο αυτών μεταβλητών. Οι στατιστικές εξελίξεις που διαπιστώνονται επιβάλλουν μεγαλύτερη αύξηση του ορίου του κύκλου εργασιών. Καθόσον οι εξελίξεις διαφοροποιούνται ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων, είναι επίσης αναγκαία η προσαρμογή του εν λόγω συντελεστή προκειμένου να ερμηνευθούν ορθότερα οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες και να μην υπάρξουν επιπτώσεις για τις πολύ μικρές και τις μικρές επιχειρήσεις σε σύγκριση με τις μεσαίες επιχειρήσεις. Ο εν λόγω συντελεστής προσεγγίζει το 1 στην περίπτωση των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό, και χάριν απλούστευσης, πρέπει να επιλεγεί η ίδια τιμή για τις κατηγορίες αυτές τόσο για το όριο του κύκλου εργασιών όσο και για το όριο του ισολογισμού.
- (7) Όπως προβλέπεται και στη σύσταση 96/280/ΕΚ, τα αριθμητικά όρια και τα όρια σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ατόμων αποτελούν απλώς ανώτατα όρια και τα κράτη μέλη, η ΕΤΕπ και το ΕΤΕ θα μπορούσαν να καθορίσουν όρια χαμηλότερα από τα κοινοτικά για να κατευθύνουν τις δράσεις τους προς συγκεκριμένη κατηγορία ΜΜΕ. Εξάλλου, για λόγους διοικητικής απλούστευσης, τα κράτη μέλη, η ΕΤΕπ και το ΕΤΕ θα μπορούσαν επίσης να εφαρμόζουν μόνον ένα κριτήριο, και συγκεκριμένα το κριτήριο του αριθμού απασχολούμενων, για την εφαρμογή ορισμένων πολιτικών τους, με εξαίρεση τους τομείς που καλύπτονται από τους διάφορους κανόνες σε θέματα δικαίου του ανταγωνισμού που απαιτούν επίσης τη χρησιμοποίηση και την τήρηση των χρηματοοικονομικών κριτηρίων.
- (8) Ύστερα από την έγκριση, τον Ιούνιο 2000, του ευρωπαϊκού χάρτη μικρών επιχειρήσεων από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φέιρα, χρειάζεται, επιπλέον, να ορισθούν καλύτερα οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν μια κατηγορία επιχειρήσεων που είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- (9) Προκειμένου να εκτιμηθεί καλύτερα η οικονομική πραγματικότητα των ΜΜΕ και να αποκλειστούν από τον ορισμό αυτό οι όμιλοι επιχειρήσεων των οποίων η οικονομική ισχύς υπερβαίνει εκείνη μιας ΜΜΕ, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφόρων τύπων επιχειρήσεων: ποίες είναι ανεξάρτητες, ποίες έχουν συμμετοχές που δεν συνεπάγονται θέση ελέγχου (συνεργαζόμενες επιχειρήσεις), ή ποίες είναι συνδεδεμένες με άλλες επιχειρήσεις. Διατηρείται το επίπεδο συμμετοχής 25 % που καθορίζεται στη σύσταση 96/280/ΕΚ, κάτω από το οποίο θεωρείται ανεξάρτητη μια επιχείρηση.
- (10) Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η δημιουργία επιχειρήσεων και η χρηματοδότηση των ΜΜΕ με ίδια κεφάλαια, και η αγροτική και τοπική ανάπτυξη, οι επιχειρήσεις μπορούν να θεωρούνται ανεξάρτητες παρά την ύπαρξη συμμετοχής στο κεφάλαιό τους σε ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25 % από ορισμένες κατηγορίες επενδυτών, που διαδραματίζουν θετικό ρόλο για τις εν λόγω χρηματοδοτήσεις και δημιουργίες. Πρέπει, ωστόσο, να διευκρινιστούν οι προϋποθέσεις που εφαρμόζονται στους εν λόγω επενδυτές. Η περίπτωση των φυσικών προσώπων ή των ομάδων φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») αναφέρεται ειδικά επειδή, σε σύγκριση με τους λοιπούς επενδυτές επιχειρηματικού κεφαλαίου, η ικανότητά τους να παρέχουν κατάλληλες συμβουλές στους νέους επιχειρηματίες συνιστά πολύτιμη συμβολή. Οι επενδύσεις τους με ίδια κεφάλαια αποτελούν επίσης συμπλήρωμα της δραστηριότητας των εταιρειών επιχειρηματικού κεφαλαίου, παρέχοντας μικρότερα ποσά σε πρώιμα στάδια του κύκλου ζωής της επιχείρησης.
- (11) Για λόγους απλούστευσης, κυρίως προς όφελος των κρατών μελών και των επιχειρήσεων, πρέπει για τον ορισμό των συνδεδεμένων επιχειρήσεων να υιοθετηθούν, εφόσον αυτές βεβαίως ανταποκρίνονται στο αντικείμενο της παρούσας σύστασης, οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1983, βασισμένης στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης για τους ενοποιημένους λογαριασμούς⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾. Προκειμένου να ενισχυθούν τα μέτρα παροχής κινήτρων για τις επενδύσεις σε ίδια κεφάλαια στις ΜΜΕ, εισήχθη το τεκμήριο της μη άσκησης κυρίαρχης επιρροής στην εξεταζόμενη επιχείρηση, επαναλαμβάνοντας τα κριτήρια του άρθρου 5 παράγραφος 3 της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, βασισμένης στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης περί των ετήσιων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ.
- (12) Προκειμένου να διατηρηθούν για τις επιχειρήσεις που πραγματικά τα έχουν ανάγκη, τα πλεονεκτήματα υπέρ των ΜΜΕ που απορρέουν από τις διάφορες κανονιστικές ρυθμίσεις ή μέτρα, κρίνεται σκόπιμη, κατά περίπτωση, η συνεκτίμηση των σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων μέσω φυσικών προσώπων. Για να μην υπερβάνει το απολύτως αναγκαίο η εξέταση των καταστάσεων αυτών, η συνεκτίμηση των εν λόγω σχέσεων πρέπει να περιορίζεται στις περιπτώσεις εταιρειών που αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές, με παραπομπή, όταν είναι αναγκαίο, στον ορισμό που έδωσε η Επιτροπή στη σχετική αγορά, που αποτέλεσε το αντικείμενο της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁽⁴⁾.
- (13) Για να αποφευχθεί η δημιουργία αυθαίρετων διακρίσεων μεταξύ των διαφόρων δημόσιων φορέων ενός κράτους μέλους, καθώς και για λόγους ασφάλειας δικαίου, κρίνεται αναγκαίο να επιβεβαιωθεί ότι οι επιχειρήσεις των οποίων το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου ανήκει σε δημόσιο οργανισμό ή δημόσιο φορέα δεν θεωρούνται ΜΜΕ.
- (14) Για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τις επιχειρήσεις, να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η διοικητική επεξεργασία των φακέλων για τους οποίους απαιτείται η ιδιότητα της ΜΜΕ, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα υποβολής υπεύθυνων δηλώσεων εκ μέρους των επιχειρήσεων με σκοπό την πιστοποίηση ορισμένων χαρακτηριστικών τους.

(1) ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1.

(2) ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28.

(3) ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σ. 11.

(4) ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 5.

- (15) Πρέπει να προσδιοριστεί η σύνδεση του απασχολούμενου προσωπικού που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον ορισμό των ΜΜΕ. Με στόχο την ενθάρρυνση της ανάπτυξης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και των εναλλασσόμενων περιόδων κατάρτισης και εργασίας, κρίνεται σκόπιμο να μην συμπεριληφθούν για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων οι μαθητευόμενοι και οι σπουδαστές που έχουν συνάψει σύμβαση επαγγελματικής κατάρτισης. Ομοίως, οι άδειες μητρότητας ή οι γονικές άδειες δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό.
- (16) Οι διάφοροι τύποι επιχειρήσεων που ορίζονται ανάλογα με τις σχέσεις που διατηρούν με άλλες επιχειρήσεις αντιστοιχούν αντικειμενικά σε διαφορετικούς βαθμούς ενοποίησης. Επομένως, για τον υπολογισμό των ποσοτήτων που αντιπροσωπεύουν τη δραστηριότητά τους και την οικονομική ισχύ τους θα πρέπει να εφαρμόζονται διαφορετικοί όροι για κάθε τύπο επιχείρησης,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η παρούσα σύσταση αφορά τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, ο οποίος χρησιμοποιείται στις κοινοτικές πολιτικές που εφαρμόζονται μέσα στην Κοινότητα και τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.
2. Συνιστάται στα κράτη μέλη καθώς και στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ):
  - α) να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του τίτλου Ι του παρατήματος για το σύνολο των προγραμμάτων τους τα οποία προορίζονται για τις «επιχειρήσεις μεσαίου μεγέθους», τις «μικρές επιχειρήσεις» ή τις «πολύ μικρές επιχειρήσεις»·

- β) να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να χρησιμοποιούν τις τάξεις μεγέθους που αναφέρονται στο άρθρο 7 του παρατήματος, ιδίως σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση των κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων.

Άρθρο 2

Τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρατήματος πρέπει να θεωρούνται ως ανώτατα όρια. Τα κράτη μέλη, η ΕΤΕπ και το ΕΤΕ μπορούν να καθορίζουν κατώτερα όρια. Κατά την εφαρμογή ορισμένων πολιτικών τους, μπορούν επίσης να επιλέξουν την εφαρμογή μόνο του κριτηρίου του αριθμού απασχολούμενων, εκτός των τομέων στους οποίους ισχύουν οι διάφοροι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Η παρούσα σύσταση αντικαθιστά τη σύσταση 96/280/ΕΚ από την 1η Ιανουαρίου 2005.

Άρθρο 4

Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη, στην ΕΤΕπ και στο ΕΤΕ.

Οι αποδέκτες της παρούσας σύστασης καλούνται να ενημερώσουν την Επιτροπή, το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004, για τα μέτρα που έχουν λάβει για να συμμορφωθούν προς την παρούσα σύσταση και το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2005 για τα πρώτα αποτελέσματα της εφαρμογής της.

Βρυξέλλες, 6 Μαΐου 2003.

Για την Επιτροπή
Erkki LIIKANEN
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΚΡΙΝΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζονται τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1 250 000 ευρώ·
  - β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
  - γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπλεγματινομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·
  - δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5 000 κατοίκους.
3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:
    - α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
    - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
    - γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δύναμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
    - δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχή επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθορισθεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνηγορούνται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνηγορείται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή — εφόσον υπάρχουν — τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Στατιστικές

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο·
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα·
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα·
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα.

Άρθρο 8

Παραπομπές

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.
2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9

Αναθεώρηση

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχομένων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

Ανακοίνωση της Επιτροπής

Υπόδειγμα δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την ιδιότητα ΜΜΕ μιας επιχείρησης

(2003/С 118/03)

Η παρούσα ανακοίνωση στοχεύει στην ενθάρρυνση της εφαρμογής της σύστασης 96/280/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996, σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ, όπως τροποποιήθηκε από τη σύσταση 2003/361/ΕΚ (1).

Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν περίπου είκοσι εκατομμύρια επιχειρήσεις στον οικονομικό ευρωπαϊκό χώρο. Κύρια πηγή δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, επηρεάζουν καιρία την ανταγωνιστικότητα. Η ικανότητά τους να επισημαίνουν τις νέες ανάγκες των τελικών καταναλωτών καθώς και των βιομηχανικών παραγόντων, οι δυνατότητες τους σε θέματα απορρόφησης νέων τεχνολογιών και η συμβολή τους στην εκμάθηση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στην τοπική ανάπτυξη προσδιορίζουν πράγματι τα μελλοντικά οφέλη σε επίπεδο παραγωγικότητας του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ικανότητά της να επιτύχει τους στόχους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας. Επομένως, η ευθύνη των εθνικών και κοινοτικών διοικήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης να θεσπίζουν πολιτικές για τις επιχειρήσεις λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες και τα ισχυρά σημεία των εν λόγω κατηγοριών επιχειρήσεων, αποτελεί μείζον ζήτημα.

Η διευκόλυνση της ανάπτυξης παρόμοιων πολιτικών αποτελεί τον κύριο στόχο της νέας σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ. Ένας ακριβέστερος ορισμός θα αυξήσει την ασφάλεια δικαίου. Επίσης, ένας ορισμός καλύτερα προσαρμοσμένος στις διάφορες υποκατηγορίες ΜΜΕ που θα συνεκτιμά τους διαφορετικούς τύπους σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων, θα συμβάλει στην τόνωση των επενδύσεων και της καινοτομίας στις ΜΜΕ και θα διευκολύνει τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων. Τα πλεονεκτήματα αυτά πρέπει να παγιωθούν και θα πρέπει επίσης να καταβληθεί προσπάθεια ώστε να μη μπορούν οι επιχειρήσεις που δεν παρουσιάζουν τα οικονομικά χαρακτηριστικά ή τις δυσκολίες των πραγματικών ΜΜΕ να ωφελούνται αδικαιολόγητα από τις δράσεις που προορίζονται για τις ΜΜΕ.

Η παρούσα σύσταση αποτέλεσε αντικείμενο μίας εξαιρετικά εμπειριστατωμένης συνεννόησης με τις οργανώσεις επιχειρήσεων καθώς και με τα κράτη μέλη και ειδικούς του κόσμου των επιχειρήσεων στο πλαίσιο της ομάδας για τις επιχειρήσεις (2). Το προσέγδο αποτέλεσε επίσης αντικείμενο δύο ανοικτών διαλόγων στο Διαδίκτυο. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών που διήρκεσαν πάνω από ένα έτος, σχεδόν επιτεύχθηκε συναίνεση, παρά την ανομοιογένεια των επιδιωκόμενων στόχων.

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων εκτιμά ότι η εν λόγω ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και αυτή η καλύτερη προσαρμογή στην οικονομική πραγματικότητα θα πρέπει να συνοδεύεται από μία προσπάθεια των διοικήσεων να απλουστεύσουν και να επιταχύνουν τη διοικητική επεξεργασία των φακέλων για τους οποίους απαιτείται η ιδιότητα της πολύ μικρής, της μεσαίας ή της μεσαίας επιχείρησης. Για το σκοπό αυτό, το να έχουν τη δυνατότητα οι επιχειρήσεις που το επιθυμούν να υποβάλουν μόνες τους περιεκτικές δηλώσεις, που θα μπορούν ενδεχομένως να τις συμπληρώνουν σε απευθείας σύνδεση, θεωρείται σύγχρονο και εύχρηστο μέσο που θα αποτελέσει επιπλέον έναν πρακτικό «οδηγό χρήσης» για τις επιχειρήσεις.

Το έγγραφο που επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση αποτελεί υπόδειγμα παρόμοιας δήλωσης. Δεν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, ούτε ως προς τη χρήση του ούτε ως προς το περιεχόμενό του, ούτε για τις επιχειρήσεις ούτε για τις διοικήσεις των κρατών μελών, αλλά αποτελεί ένα πιθανό παράδειγμα μεταξύ πολλών άλλων. Ανάλογες δηλώσεις δεν αποτελούν αντικείμενο ελέγχων ή ερευνών που διενεργούνται στο πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών διατάξεων.

Στο βαθμό που τα κράτη μέλη που θα χρησιμοποιήσουν τον ορισμό ΜΜΕ επιθυμούν να επιταχύνουν την επεξεργασία των διοικητικών φακέλων, προφανώς και θα ήταν σκόπιμο μία παρόμοια δήλωση να μην αυξήσει το συνολικό διοικητικό φόρτο των επιχειρήσεων, αλλά να αντικαταστήσει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό άλλες αιτήσεις υποβολής στοιχείων που απαιτούνταν στο παρελθόν και να ενσωματωθεί κατά προτίμηση στους φακέλους που αφορούν τις αιτήσεις συμμετοχής σε δράσεις για τις οποίες απαιτείται η ιδιότητα της ΜΜΕ.

(1) ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. ...

(2) Απόφαση 2000/690/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2000, περί της συστάσεως της ομάδας «πολιτική για τις επιχειρήσεις» (ΕΕ L 285 της 10.11.2000, σ. 24).

Για το σκοπό αυτό, μπορεί να χρησιμοποιείται η μορφή του υποδείγματος που παρατίθεται στο παράρτημα. Επίσης, το υπόδειγμα μπορεί να συμπληρώνεται ελεύθερα όπως άλλωστε και να απλουστεύεται ή να προσαρμόζεται κατάλληλα προκειμένου να συνεκτιμώνται οι εθνικές πολιτιστικές συνθήκες σε διοικητικά θέματα. Προκειμένου να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή απλούστευση, θα ήταν προφανώς σκόπιμο ένα υπόδειγμα που έχει αναπτυχθεί από ένα κράτος μέλος να χρησιμοποιείται το ίδιο σε όλες τις διοικητικές διαδικασίες σε αυτό το κράτος για τις οποίες απαιτείται η ιδιότητα της ΜΜΕ.

Προφανώς, επειδή στόχος της σύστασης είναι να προσφέρει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς σε θέματα ορισμού των ΜΜΕ, θα ήταν αντιπαραγωγικό η χρησιμοποίηση ενός παρόμοιου υποδείγματος να οδηγήσει σε αποκλίνουσες ερμηνείες του εν λόγω ορισμού. Για το λόγο αυτό, επιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι κάθε άλλο υπόδειγμα δήλωσης που θα έχει το ίδιο αντικείμενο θα πρέπει να συνεκτιμά όλες τις διατάξεις του κείμενου της σύστασης όσον αφορά τον προσδιορισμό της ιδιότητας της πολύ μικρής, μικρής ή μεσαίας επιχείρησης της αιτούσας επιχείρησης, κατά την έννοια της παρούσας σύστασης. Διότι τελικά το κείμενο που καθορίζει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ιδιότητα της ΜΜΕ είναι η σύσταση και όχι η δήλωση.

Για το σκοπό αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι το προτεινόμενο υπόδειγμα δήλωσης βασίζεται στην έβδομη οδηγία 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Οι επιχειρήσεις που πληρούν έναν από τους όρους που καθορίζονται στο πρώτο άρθρο της εν λόγω οδηγίας είναι πράγματι συνδεδεμένες κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3 του ορισμού των ΜΜΕ λαμβανομένης υπόψη της φύσης των όρων αυτών. Είναι επομένως σκόπιμο να γνωρίζουν αμέσως οι επιχειρήσεις που υποχρεούνται να καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς δυνάμει της εν λόγω οδηγίας του Συμβουλίου ότι είναι επίσης συνδεδεμένες κατά την έννοια του ορισμού των ΜΜΕ. Σε περίπτωση μεταγενέστερης τροποποίησης της εν λόγω οδηγίας που θα οδηγήσει σε απόκλιση μεταξύ των δύο ορισμών, θα απαιτηθεί η κατάλληλη προσαρμογή του υποδείγματος δήλωσης.

Λαμβανομένων υπόψη των προεσμιών για την έναρξη ισχύος τέτοιας ενδεχόμενης τροποποίησης, η προσαρμογή αυτή θα μπορούσε να γίνει ταυτόχρονα με την ενδεχόμενη μελλοντική τροποποίηση της σύστασης που αφορά τον ορισμό των ΜΜΕ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του παραρτήματός της.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ

Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ (1): .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (2): .....

Τύπος της επιχείρησης (βλέπε επεξηγηματικό σημείωμα)

Σημειώστε με ένα σταυρό την περίπτωση ή τις περιπτώσεις στις οποίες υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση:

- Ανεξάρτητη επιχείρηση   Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον. Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα.
- Συνεργαζόμενη επιχείρηση   Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.
- Συνδεδεμένη επιχείρηση

Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ τελικό σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς (*):

Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)

(*) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

- Προσοχή:** Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή της κατηγορίας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση);
- Όχι
- Ναι [σ' αυτή την περίπτωση, να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση (3)].

Υπογραφή

Όνομα και ιδιότητα του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπεί την επιχείρηση: .....

.....

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσας δήλωσης καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή.

..... (τόπος), ... (ημερομηνία)

Υπογραφή:

(1) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(2) Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(3) Ορισμός, άρθρο 4 παράγραφος 2, του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

ΕΠΕΞΗΓΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΚΤΙΜΩΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ

I. ΤΥΠΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο ορισμός των ΜΜΕ ⁽¹⁾ κάνει διάκριση μεταξύ τριών τύπων επιχειρήσεων ανάλογα με τον τύπο των σχέσεων που διατηρούν με άλλες επιχειρήσεις σε επίπεδο συμμετοχής στο κεφάλαιο, στα δικαιώματα ψήφου ή δικαιώματος άσκησης κυριαρχικής επιρροής ⁽²⁾.

Τύπος 1: ανεξάρτητη επιχείρηση

Αποτελεί τη συνηθέστερη περίπτωση. Πρόκειται απλά για όλες τις επιχειρήσεις που δεν υπάγονται στους άλλους δύο τύπους επιχειρήσεων, δηλαδή στις συνεργαζόμενες ή στις συνδεδεμένες.

Η αιτούσα επιχείρηση είναι ανεξάρτητη εάν:

- δεν έχει συμμετοχή 25 % ⁽³⁾ ή περισσότερο σε άλλη επιχείρηση,
- το 25 % ⁽³⁾ ή περισσότερο του κεφαλαίου της δεν ανήκει σε μία άλλη επιχείρηση ή σε δημόσιο οργανισμό ή από κοινού σε πολλές συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή σε δημόσιους οργανισμούς, πλην ορισμένων εξαιρέσεων ⁽⁴⁾,
- δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ούτε περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς επιχείρησης που καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς και συνεπώς δεν είναι συνδεδεμένη επιχείρηση ⁽⁵⁾.

Τύπος 2: συνεργαζόμενη επιχείρηση

Ο τύπος αυτός αντιπροσωπεύει την περίπτωση επιχειρήσεων που διατηρούν σημαντικές χρηματοοικονομικές εταιρικές σχέσεις, χωρίς όμως η μία να ασκεί σημαντικό άμεσο ή έμμεσο έλεγχο στην άλλη. Είναι συνεργαζόμενες οι επιχειρήσεις που δεν είναι ανεξάρτητες αλλά ούτε και συνδεδεμένες μεταξύ τους.

Η αιτούσα επιχείρηση είναι συνεργαζόμενη με μία άλλη εάν:

- κατέχει ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 25 % ⁽³⁾ και 50 % ⁽³⁾ σ' αυτήν,
- ή εάν η άλλη επιχείρηση κατέχει ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 25 % ⁽³⁾ και 50 % ⁽³⁾ στην αιτούσα επιχείρηση,
- και η αιτούσα επιχείρηση δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους να περιλαμβάνεται η άλλη επιχείρηση βάσει ενοποίησης ούτε περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους λογαριασμούς αυτής της άλλης επιχείρησης ή μίας επιχείρησης που είναι συνδεδεμένη με την τελευταία αυτή ⁽⁶⁾.

Τύπος 3: συνδεδεμένη επιχείρηση

Αυτός ο τύπος αντιστοιχεί στην οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε έναν όμιλο, μέσω του άμεσου ή έμμεσου ελέγχου της πλειοψηφίας του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (ακόμη και μέσω συμφωνιών ή σε ορισμένες περιπτώσεις μέσω φυσικών προσώπων που είναι μέτοχοι), ή μέσω της ικανότητας άσκησης κυριαρχικής επιρροής σε μία επιχείρηση. Πρόκειται λοιπόν για πιο σπάνιες περιπτώσεις που διακρίνονται κατά κανόνα σαφέστατα από τους δύο προαναφερόμενους τύπους.

Προκειμένου να μην συναντήσουν οι επιχειρήσεις δυσκολίες ερμηνείας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όρισε αυτόν τον τύπο επιχειρήσεων συμπεριλαμβάνοντας, εφόσον αυτές ανταποκρίνονται στο αντικείμενο του ορισμού, τους όρους που προβλέπονται στο πρώτο άρθρο της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1983, σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς ⁽⁶⁾, η οποία εφαρμόζεται εδώ και αρκετά χρόνια.

Συνεπώς, μία επιχείρηση γνωρίζει κατά κανόνα αμέσως εάν είναι συνδεδεμένη, εφόσον υποχρεούται κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους λογαριασμούς μιας επιχείρησης που υποχρεούται να καταρτίζει παρόμοιους ενοποιημένους λογαριασμούς.

Οι δύο μοναδικές και σπάνιες περιπτώσεις κατά τις οποίες μία επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί συνδεδεμένη ενώ δεν υποχρεούται να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς περιγράφονται στις δύο πρώτες παραγράφους της υποσημείωσης 5 στο τέλος το παρόντος επεξηγηματικού σημειώματος. Στην περίπτωση αυτή η επιχείρηση πρέπει να διευκρινίζει εάν πληροί κάποιον από τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του ορισμού.

II. Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (7)

Ο αριθμός των εργαζομένων μιας επιχείρησης αντιστοιχεί στον αριθμό των ετήσιων μονάδων εργασίας (EME).

Ποιοι λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων;

- Οι μισθωτοί της εξεταζόμενης επιχείρησης,
- τα πρόσωπα που εργάζονται για αυτή την επιχείρηση, που έχουν σχέση εξάρτησης με αυτή και εξομοιούνται προς μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο,
- οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες,
- οι μέτοχοι που απασχολούνται συστηματικά στην επιχείρηση και έχουν οικονομικά όφελος από αυτή.

Οι ασκούμενοι ή οι φοιτητές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης άσκησης ή επαγγελματικής εκπαίδευσης δεν υπολογίζονται στον αριθμό των εργαζομένων.

Πώς υπολογίζεται ο αριθμός των εργαζομένων;

Μία EME αντιστοιχεί σε ένα πρόσωπο που έχει εργαστεί στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της επιχείρησης με πλήρη απασχόληση καθ' όλη τη διάρκεια του εξεταζόμενου έτους. Ο αριθμός εκφράζεται σε EME.

Η εργασία προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ή που έχουν εργαστεί με καθεστώς μερικής απασχόλησης, ανεξαρτήτως διάρκειας, ή η εποχιακή εργασία, υπολογίζονται σε κλάσματα EME.

Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή γονικών αδειών δεν υπολογίζεται.

- (1) Στη συνέχεια του κειμένου, ο όρος «ορισμός» αναφέρεται στο παράρτημα της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής που αφορά τον ορισμό των ΜΜΕ.
- (2) Ορισμός, άρθρο 3.
- (3) Όταν αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε κάθε επιχείρηση που είναι συνδεδεμένη με τη μετέχουσα επιχείρηση (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2).
- (4) Μία επιχείρηση μπορεί ωστόσο να εξακολουθήσει να είναι ανεξάρτητη εάν το κατώτατο όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, στην περίπτωση των παρακάτω κατηγοριών επενδυτών (εφόσον αυτοί δεν είναι συνδεδεμένοι με την αιτούσα επιχείρηση):
- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που δραστηριοποιούνται συστηματικά σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου («αγγελοι επιχειρήσεων») και που επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον οι συνολικές επενδύσεις των εν λόγω επιχειρήσεων στην ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνουν το ποσό των 1 250 000 ευρώ,
  - β) πανεπιστήμια ή ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού,
  - γ) θεσμικοί επενδυτές συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης (Ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2, εδάφιο 2).
- (5) — Εάν η εταιρική έδρα της επιχείρησης βρίσκεται σε κράτος μέλος που προβλέπει απαλλαγή από την υποχρέωση κατάρτισης παρόμοιων λογαριασμών κατά την έννοια της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, η επιχείρηση οφείλει ωστόσο να διευκρινίζει ότι δεν πληροί κάποιον από τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του ορισμού.
- Υπάρχουν ορισμένες πολύ σπάνιες περιπτώσεις όπου μία επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί ως συνδεδεμένη με μία άλλη μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 3).
- Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η σχετικά σπάνια περίπτωση μία επιχείρηση να καταρτίζει με δική της πρωτοβουλία ενοποιημένους λογαριασμούς χωρίς να της επιβάλλεται παρόμοια υποχρέωση από την προαναφερόμενη έβδομη οδηγία. Στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση δεν είναι υποχρεωτικά συνδεδεμένη και μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μόνο συνεργαζόμενη.
- Για να προσδιοριστεί εάν μία επιχείρηση είναι συνδεδεμένη ή όχι, πρέπει να εξακριβώνεται σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις εάν η επιχείρηση πληροί ή όχι κάποιον από τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του ορισμού, ενδεχομένως μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού.
- (6) Έβδομη οδηγία 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου βασισμένη στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης για το ενοποιημένους λογαριασμούς (ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28).
- (7) Ορισμός, άρθρο 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ Η ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Επισυναπτόμενα παραρτήματα

- Παράρτημα Α εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)
- Παράρτημα Β εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση ⁽¹⁾ (βλέπε επεξηγηματικό σημείωμα)

Περίοδος αναφοράς	Περίοδος αναφοράς ⁽²⁾ :	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών ^(*)	Σύνολο ισολογισμού ^(*)
1. Στοιχεία ⁽²⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών (μεταφορά από τον πίνακα Β(1) του παραρτήματος Β ⁽³⁾)				
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (μεταφορά από τον πίνακα Α του παραρτήματος Α)				
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης στη γραμμή [μεταφορά από τον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β]				
Σύνολο				

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3.

⁽²⁾ Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους (ορισμός, άρθρο 4).

⁽³⁾ Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή – εφόσον υπάρχουν – τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Τα αποτελέσματα της γραμμής «Σύνολο» πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα «Στοιχεία για τον καθορισμό της κατννοοσίας της επινειόησης».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς⁽¹⁾], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ακριβή στοιχεία)	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

(εφόσον χρειάζεται, να προστεθούν σελίδες ή να μεγαλώσει ο πίνακας)

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο «δελτίο εταιρικής σχέσης» που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

⁽¹⁾ Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

1. Ακριβή στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (¹): .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (²): .....

2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (³)	Σύνολο ισολογισμού (⁴)
Ακαθάριστα στοιχεία			

(⁴) σε χιλιάδες ευρώ.

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100 % των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης (⁵). Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής (⁴) που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου:

.....
 .....

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής (⁴) που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει τη δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

.....
 .....

β) Πρέπει να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα ποσοστά και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού θα μεταφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

«Πίνακας εταιρικής σχέσης»

Ποσοστό: ...	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (⁴)	Σύνολο ισολογισμού (⁴)
Αποτελέσματα κατ' αναλογία			

(⁴) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

(¹) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(²) Πρόεδρος (Chief executive), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(³) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 1.

(⁴) Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Α. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση

- Περίπτωση 1:** Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας Β(1)].
- Περίπτωση 2:** Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης (1).

Β. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Ως βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας Β(1)

Πίνακας Β(1)

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνδεδεμένη επιχείρηση (επωνυμία/ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (*)	Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των βασικών διευθυντών (**)
Α.			
Β.			
Γ.			
Δ.			
Ε.			

(*) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(**) Πρόεδρος (Chief executive), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα «δελτίο σύνδεσης» και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

(1) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 2 εδάφιο 2.

Πίνακας Β(2)

Επιχείρηση αριθ.:	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
5. (*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

(μόνο για τη συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β)

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ (1): .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (2): .....

2. Στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αυτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη της αυτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης (3).

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αυτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

(1) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(2) Πρόεδρος (Chief executive), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(3) Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη
(http://europa.eu/europedirect/index_el.htm) ή
καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την
Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικού θαλάμου ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

